

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

SYYRIAN ASEVOIMIEN KEHITYS II MAAILMANSODAN JÄLKEEN

Pro gradu -tutkielma

Kadetti
Paavo Maunu

Kadettikurssi 92
Jalkaväkilinja

Maaliskuu 2009

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi Kadettikurssi 92	Linja Jalkaväkilinja
Tekijä Kadetti Paavo Maunu	
Tutkielman nimi Syyrian asevoimien kehitys II maailmansodan jälkeen	
Oppiaine, johon työ liittyy Sotahistoria	Säilytyspaikka Kursssikirjasto (MPKK:n kirjasto)
Aika Maaliskuu 2009	Tekstisivuja 57 Liitesivuja 5
TIIVISTELMÄ <p>Pro gradu -tutkielma käsittelee Syyrian asevoimien kehitystä toisen maailmansodan jälkeen.</p> <p>Syyria itsenäistyi vuonna 1946. Asevoimat koostui silloin noin 12 000 miehestä organisoituina pataljooniin ja erillisiin osastoihin. Asevoimia tarvittiin ensimmäisen kerran oman valtion rajojen ulkopuolella vuonna 1948, jolloin Israel itsenäistyi. Israelin itsenäistymissodassa luotiin lähtökohdat tarpeelle kehittää Syyrian asevoimia. Itsenäistymisestä aina vuoteen 1991 Syyrian asevoimat on ollut mukana neljässä mittavassa sodassa. Pienempiä taisteluita se on ajanjakson aikana käynyt useampia. Tavoitteena Syyrialla on koko Israelin itsenäisyyden ajan ollut tuhota Israel. Tämä tavoite on ohjannut asevoimien kehitystä ja kehittämistä. Tavoite on yritetty saavuttaa sodissa.</p> <p>Tutkielma keskittyy maavoimiin ja ilmavoimiin, painottuen erityisesti jalkaväen, panssariaselajin ja ilmatorjunnan kehittymiseen. Tutkielmassa tarkastellaan kyseisten puolustushaarojen ja aselajien strategian, taktiikan, kaluston ja joukkojen määrän kehitystä suhteessa saavutettuun menestykseen sodissa, joita Syyria on toisen maailmansodan jälkeen käynyt.</p> <p>Tutkielma on kirjallisuustutkimus, jossa on pääasiassa käytetty ulkomaista aihetta käsittelevää kirjallisuutta.</p>	
Avainsanat Syyria, Israel, kehitys	

SYYRIAN ASEVOIMIEN KEHITYS II MAAILMANSODAN JÄLKEEN

1. JOHDANTO	1
1.1 Taustaa	1
1.2 Tutkimusongelma ja rajaukset	2
1.3 Keskeisimmät lähteet ja aikaisemmat tutkimukset	3
2. SYYRIAN VALTIO	6
2.1 Väestö.....	7
2.2 Poliittinen kehitys	8
3. UHKAKUVAT JA DOKTRIINI	14
3.1 Israelin itsenäistyminen.....	15
3.2 Golanin kukkulat.....	16
3.3 Uhkakuvan muutos	20
3.4 Doktriini	21
3.5 Sotataito	22
4. SYYRIAN ASEVOIMIEN KEHITTÄMINEN.....	27
4.1 Resurssit	27
4.2 Maavoimat.....	31
4.3 Ilmavoimat	44
5. YHTEENVETO	48

LÄHTEET

LIITTEET

SYYRIAN ASEVOIMIEN KEHITYS II MAAILMANSODAN JÄLKEEN

1. JOHDANTO

1.1 Taustaa

Syyrian asevoimat syntyivät heti maan itsenäistymisen jälkeen vuonna 1946. Aluksi maan asevoimien tehtävä oli taata valtion sisäinen turvallisuus ja vartioida rajoja. Israelin itsenäistymisen ja Syyrian sukulaiskansan, palestiinalaisten, ahdinko muuttivat asevoimien tehtäviä sisäisen turvallisuuden takaajasta ulkoisen vihollisen tuhoajaksi. Pienen, 12 000 miehen joukon tehtäväksi tulivat koko Lähi-idän arabien yhdistäminen, Israelin tuhoaminen ja palestiinalaisten vapauttaminen.

Aluksi Syyrian asevoimien päävastustajaksi muodostunut Israel oli heikosti aseistautunut ja organisoitu, mutta varsin pian se alkoi muokata asevoimiaan yhdeksi maailman parhaista. Syyrian asevoimien tuli kyetä vastaamaan tähän haasteeseen, jotta se voisi toteuttaa tehtävänsä. Ensimmäisen kerran asevoimat yritti toteuttaa tehtävänsä vuonna 1948, heti Israelin annettua itsenäistymisjulistuksensa. Syyrian asevoimat oli osa laajempaa Lähi-idän arabien liittoumaa, jolla oli sama tehtävä. Tehtävän toteutuksessa epäonnistuttiin, mutta asevoimat oli osoittanut kykynsä haastaa vihollinen ja kykynsä toimia ulkoista vihollista vastaan. Toisen kerran Syyria valtion johto päätti käyttää asevoimiaan pääasialliseen tehtäväänsä eli Israelin tuhoamiseen ja palestiinalaisten vapauttamiseen vuonna 1967 niin kutsutussa Kuuden päivän sodassa. Sotaan oli Syyrian puolella varauduttu, mutta vastustajan aktiivinen toiminta tuhosi Syyrian asevoimien aiheet tehtävänsä toteuttamiseksi. Sodan seurauksena Syyria menetti alueitansa ja tämän takia asevoimien perimmäisiä tehtäviä jouduttiin muokkaamaan uudestaan. Aluemenetyksen johdosta valtion sisäinen turvallisuus oli jatkuvasti uhattuna. Asevoimien uudeksi, ensisijaiseksi tavoitteeksi nousi menetettyjen alueiden takaisin valtaaminen, jotta entisten tehtävien toteuttaminen olisi mahdollistunut. Kohonnut turvallisuusriski ja otollisen maaston valtaaminen takaisin hyökkäystä varten ajoi Syyrian uuteen sotaan Israelin kanssa.

vuonna 1973. Tätä sotaa on länsimaissa kutsuttu Yom Kippurin sodaksi tai Lokakuun sodaksi. Syyriassa se on tunnettu Ramallahin sotana. Sodassa asevoimat pyrki täydelliseen yllätykseen, mutta kärsi sodan seurauksena täydellisen tappion. Kumpaankaan tavoitteeseen ei päästy.

Ramallahin sodan johtopäätöksenä oli luopuminen Israelin suorasta tuhoamisesta sotilaallisesti. Asevoimien tehtävät muuttuivat entistä enemmän oman valtion puolustamiseen ja erilaisten Israelia vastustavien liikkeiden aseelliseksi tukemiseksi. Tähän liittyen Syyria sekaantui sotilaallisesti Libanonin sisällissotaan vuonna 1976. Asevoimien tarkoituksena Libanonissa oli varmistaa maan suotuisa poliittinen kehitys ja ottaa sillanpääasema maassa, jotta Syyrian asevoimat voisi muodostaa uhkan Israelille pohjoisesta. Tämä johti toistaiseksi viimeiseen sotaan Syyrian ja Israelin välillä vuonna 1982.

1980-luvun puolivälistä asevoimien rooli oman maan puolustamisessa ja palestiinalaisten aseellisten vastarintaliikkeiden koulutuksessa kasvoi. Vuodesta 1946 vuoteen 1991 Syyrian asevoimat on kasvanut 12 000 henkilöstä noin 400 000 henkilön vahvuiseksi käsittäen kaikki puolustushaarat.¹

1.2 Tutkimusongelma ja rajaukset

Päätutkimuskysymyksen asettelun tavoitteena on selvittää, miten Syyrian asevoimat on suoriutunut tehtävistään. Päätutkimuskysymys on, **miten Syyrian asevoimat on kehittynyt toisen maailmansodan jälkeen**. Tutkimusongelman kannalta keskeisin tekijä on, miten Syyrian asevoimat on suoriutunut tehtävistään. Kehitystä mittaavina tekijöinä tässä tutkimuksessa käytetään kaluston, strategian, taktiikan ja organisaation kehitystä. Käytännössä näiden kaikkien kehittämisen tulisi palvella tehtävän toteuttamista. Kehitystä on sekä nousevaa että laskevaa ja myös pysähtyneisyyden tila on mahdollinen. Muutoksen laatu riippuu siitä, miten se on vaikuttanut tehtävän toteuttamiseen.

Kuten edellä mainittiin, tulee kehittämisen palvella tehtävän toteuttamista. Tehtävän toteuttamiseen vaikuttaa myös vastustajan toiminta. Niinpä onkin tarkoituksenmukaista tutkia miten vastustaja on kehittänyt omia asevoimiaan. Myös olosuhteet, resurssit ja mielipiteet vaikutta-

¹ IISS: Military Balance -julkaisut 1968–1991.

vat tehtävän toteuttamiseen. Näitä kaikkia tutkimalla löytyvät vastaukset alatutkimuskysymyksiin, jotka ovat:

1. mikä on ollut tarve kehittää asevoimia, kehitykseen johtaneet syyt,
2. millaista kehitys on ollut organisaatiossa tai henkilöstössä, taktiikassa ja kalustossa,
3. ovatko olosuhteet tai vastustaja vaikuttaneet kehityksen painopisteisiin,
4. tapahtuiko kehitys johdonmukaisesti ja suunnitelmallisesti ja
5. mitkä tekijät ovat edistäneet tai hidastaneet kehitystä?

Tutkimuksen aiheen mukaisina rajauksina ovat maavoimat ja ilmavoimat, merivoimia ei tutkimuksessa käsitellä. Painopisteenä on jalkaväki-, panssari- ja ilmatorjunta-aselajit sekä ilmavoimat. Erityisesti viimeaikoina on esitetty arvioita Syyrian mahdollisesta ydinaseesta. Kysessä ovat arviot eikä mitään faktatietoa aiheesta ole saatavilla. Siksi Syyrian mahdollista ydinasetta ei käsitellä tutkimuksessa. Ajallisesti tutkimus on rajattu alkamaan ensimmäisen maailmansodan jälkeisestä ajasta, vuodesta 1920, jolloin luotiin pohja Syyrian asevoimille. Tutkimus päättyy vuoteen 1991, jolloin Neuvostoliitto hajosi ja syttyi ensimmäinen Persianlahden sota. Persianlahden sota käänsi maailman huomion pois Lähi-idän arabien ja Israelin välisistä kiistoista ainakin hetkellisesti.

1.3 Keskeisimmät lähteet ja aikaisemmat tutkimukset

Tutkimusmenetelmänä on vertaileva kirjallisuustutkimus, suurimman osan lähteistä ollessa kirjallisuutta, lehtiartikkeleita ja Internet-artikkeleita. Maailmalla Lähi-idän konflikteja on käsitelty kirjallisuudessa paljon. Suoraan Syyrian asevoimia käsitteleviä kirjoja on vähän ja kaikki tutkimuksessa käytetty tieto pohjautuu länsimaisten kirjailijoiden tutkimuksiin aiheesta. Lähteet ovat siis israelilaisesta tai muutoin länsimaisesta näkökulmasta kirjoitettuja. Ankara lähdekritiikki onkin siis paikallaan tehtäessä tätä tutkimusta. Neuvostoliitosta ja muista Varsovan liiton maista tulleeseen taloudellista ja materialistista apua tutkittaessa on käytetty sikäläisen tutkijan materiaalia. Kaikkien lähteiden kirjoittajat ovat joka tapauksessa arvostettuja kirjailijoita tai tutkijoita, jotka pystyvät tarkastelemaan aiheitaan objektiivisesti.

Yleisesti Syyrian ja Israelin välisistä tapahtumista saa hyvän kuvan Kenneth M. Pollackin kirjasta ”Arabs at War, Military Effectiveness, 1948 – 1991”. Kirja tarjoaa hyvän historiikin alueen tapahtumille ja se antaa valmiudet tutkia sodissa käytettyjä taktiikoita ja voimasuhteita. Yleisesti kirja tarjoaa kuitenkin vain kertomuksia taisteluiden kulusta. Se, miten sotaan oli päädytty ja miten asevoimia oli valmisteltu sotiin, jää avoimeksi. Toinen Syyrian ja erityisesti

sen asevoimien historiaa käsittelevä oivallinen lähde on Yhdysvaltojen kongressin kirjaston Internet-sivut. Se yhdessä CIA World Factbook Internet-sivuston kanssa tarjoaa paljon faktatietoa asevoimien historiasta ja millaiset tiedot yhdysvaltalaisilla on ollut aiheesta.

Neuvostoliiton ja Varsovan liiton tarjoamasta avusta päälähteenä voidaan pitää yhdysvaltalaisen William H. Mott IV:n kirjoittamaa kirjaa ”Soviet Military Assistance, An Empirical Perspective”. Kirjoittaja listaa kaikki Neuvostoliiton sotilaallista, taloudellista ja materialistista tukea saaneet valtiot ja tuen määrän sekä laadun. Kirjoittaja ei tyydy vain tähän, vaan analysoi mitä hyötyä avusta on ollut Neuvostoliitolle ja kohdemaalle. Syyria oli Lähi-idässä yksi tärkeimmistä avun saajista ja kirjasta löytyykin paljon tietoa aiheesta. Syyrian omista taloudellisista panoksista asevoimiin esittävät arvioita yhdysvaltalaiset Barry Rubin ja Thomas A. Kearney kirjassaan ”Armed Forces in the Middle East”. Kirja esittelee Syyrian omat taloudelliset resurssit, ei pelkästään muiden valtioiden tarjoaman avun. Kirja käsittelee aihetta poliittisesta ja taloudellisesta näkökulmasta.

Yhdysvaltalainen entinen asevoimien upseeri ja nykyinen arvostettu tutkija, Anthony H. Cordesman, on kirjoittanut paljon kirjoja, joissa hän sivuaa Syyrian asevoimia. Tässä tutkimuksessa hänen kirjoistaan eniten on käytetty ”Israel and Syria, The Military Balance and Prospects of War” -nimistä kirjaa. Vaikka se käsitteleekin pääasiallisesti vuosien 1990 – 2007 välistä aikaa, on siitä löydettävissä myös runsaasti materiaalia aikaisemmista ajoista ja siitä, miten nykytilanteeseen on päädytty.

Yleisesti Lähi-idän turvallisuutta ja alueen turvallisuushistoriaa käsittelee israelilaisesta näkökulmasta Zeev Maoz kirjassaan ”Regional Security in the Middle East, Past Present and Future”. Kirja käsittelee aihetta laajemmin kuin pelkästään sotilaalliselta kannalta. Joukkojen määrän, aseistuksen määrän ja puolustusbudjetin seuraaminen on helppoa International Institute for Strategic Studies (IISS) Military Balance -julkaisuista. Niitä pidetään maailmalla sangen luotettavina ja niitä on kattavasti saatavilla aina vuodesta 1968 alkaen.

Varsinaisesti päätutkimusongelmaan vastaavaa tutkimusta ei ole tehty. Joihinkin alatutkimusongelmiin vastaavia aikaisempia tutkimuksia on löydettävissä. Syyrian asevoimien suurimpana uhkana toimivaa Israelia on tutkittu paljon, muun muassa everstiluutnantti Pasi Kesselin väitöskirja ”In Pursuit of Mobility: The Birth and Development of Israeli Operational Art: From Theory to Practice”. Myös Kesselin tekemä luentomoniste ”Lähi-idän kriisit ja nii-

den syyt” toimii oivallisena välineenä muodostettaessa yleiskuvaa alueen tapahtumista. Suurvaltojen sekaantumista alueen tilanteeseen on kuvannut hyvin israelilainen Amnon Sella kirjassaan ”Soviet Political and Military Conduct in Middle East”. Kirjassa kuvataan hyvin Neuvostoliiton taktiikkaa ja sen soveltamista Lähi-idän olosuhteissa arabimaiden toimesta. Amerikkalaisen The National Defence Universityn tutkija Benson Lee Grayson kirjassaan ”Soviet Intentions and American Options in the Middle East” esittelee neuvostoliittolaisten ja yhdysvaltalaisten motiiveja Lähi-idän alueella. Tutkimus päättyy 1980-luvun alkuun, joten Neuvostoliiton heikentymisen vaikutukset jäävät selvittämättä. Muut aihetta sivuavat tutkimukset painottuvat lähinnä taistelutapahtumiin ja niiden kuvauksiin, erilaisten asejärjestelmien vertailuun, muun muassa kapteeni Pasi Rekilän diplomityö ”Sotatoimet Golanilla 1973 panssarintorjunnan ja panssarien käytön kannalta tarkasteltuna”. On kuitenkin muistettava, että pääosa kehityksestä tapahtui rauhan aikana. Israelin asevoimien kehityksestä on tutkielmia, muun muassa kapteeni Arto Hildenin esipuseerikurssin tutkielma ”Sotakokemusten merkitys israelilaiseen sotataitoon 1948-1982”.

2. SYYRIAN VALTIO

Syyria itsenäistyi vuonna 1946. Maa kuului ensimmäisen maailmansodan jälkeen (1919–1946) Ranskan etupiiriin. Toisen maailmansodan koskettaessa koko maailmaa vuonna 1941, oli ranskalaisilla muutakin mietittävää kuin Syyrian alueen tilanne. Arabinationismi alkoi nousta kansan tietoisuuteen Syyriassa ja vuonna 1943 Ranska oli yleisen mielipiteen painostuksesta pakotettu säätämään Syyrialle oma perustuslaki. Samana vuonna pidetyissä vaaleissa valta siirtyi syyrialaisille. Vaalien jälkeen Ranska vaati kuitenkin edelleen sellaisen sopimuksen tekemistä, joka turvaisi Ranskan taloudelliset ja sotilaalliset edut alueella. Muutamia päiviä ennen sopimusneuvottelujen alkua ranskalaisia joukkoja nousi maihin Libanonissa ja levottomuudet sekä mellakat levisivät sieltä myös Syyriaan. Tällöin Englanti antoi Ranskalle ultimaatumia, jolla vaadittiin ranskalaisia lopettamaan sotatoimet alueella. Syyrian itsenäisyys oli tosiasia, mutta se vaati englantilaisten joukkojen lähettämistä alueelle. Vuoden 1946 huhtikuussa Syyria varmistui itsenäiseksi ja saman vuoden lopussa Englanti ja Ranska vetivät joukkonsa pois alueelta.²

Pinta-alaltaan Syyria on 185 180 neliökilometriä ja sen pääkaupunki on Damaskos, joka sijaitsee maan lounaisosassa lähellä Libanonin rajaa (LIITE 1). Muita suuria kaupunkeja ovat maan pohjoisosassa sijaitseva Aleppo ja lännessä sijaitseva Homs. Tärkein satama on välimeren rannalla sijaitseva Ladikije. Libanonin rajalla kohoavat Antilibanonin ja Hermonin vuoristot. Maan eteläiseltä tuliperäiseltä vuoristoalueelta avautuu koilliseen laaja autiomaa, jonka pohjoispuolista ylätasankoa halkoo Eufrat-joki. Vuoriston länsirinteillä vuotuinen sademäärä riittää metsän kasvuun, kuivemmassa sisämaassa kasvillisuus on nahkealehtistä pensaikkoa, aroa ja aavikkoaroa. Syyrian länsiosissa vallitsee talvisateinen Välimeren ilmasto. Sotilaallisesti alueen maantiede on ihanteellinen panssariarmeijoiden taistelulle. Rungas alava ja tasankomainen aavikko mahdollistaa suurten yhtymien operaatiot. Mahdollisuuden ja toisaalta myös haasteen muodostavat Syyrian ja Israelin välissä olevat Golanin kukkulat (LIITE 2). Ne muodostavat strategisen esteen ja koska niiden sekä länsi että itäpuolella avautuvat tasangot, muodostavat ne myös strategisen tähtystyspaikan. Niiden hallinta antaa etulyöntiaseman, sekä hyökkäyksen torjunnassa että sen valmistelussa.

Syyria saa huomattavia tuloja muun muassa Saudi-Arabiasta tulevien öljyjohtojen kauttakulkuoikeuksista. Väestöstä noin 75 prosenttia saa elantonsa maanviljelystä ja karjanhoidosta.

² Pasi Kesseli: Lähi-idän kriisit ja niiden syyt -luentomoniste, Helsinki 1994.

2.1 Väestö

Vuonna 1949 Syyrian väkiluku oli noin kolme miljoonaa ihmistä. Väestön kasvu on ollut huimaa; vuonna 2007 väkiluku oli noin 19,3 miljoonaa ihmistä.³ Väestöstä noin 89 % on muslimeja. Muslimit jakaantuvat Sunni-, Shiia-, ja Alawismuslimeihin, joista sunnit ovat enemmistönä. Noin kymmenen prosenttia väestöstä on kristittyjä arabeja ja maassa asuu myös noin 4 000 ihmisen Syyrian juutalaisen yhteisö.

Itsenäistymisen jälkeen Syyria koostui paljolti epäyhtenäisistä heimoista. Ranskalaisten lähdettyä aleppolaiset kyseenalaistivat damaskoslaiset kaupassa ja poliittisessa elämässä. Druusit, kurdit, alawit ja sunnit olivat erillään toisistaan ja kapinaa valtaapitäviä sunneja vastaan esiintyi. Vanhoilliset etsivät liittolaisia Irakista, nuori sivistyneistö suuntautui länteen ja oli valmis solmimaan ystävyyssopimuksia länsimaiden, erityisesti Englannin ja Yhdysvaltojen kanssa. Oli myös väestöä, joka oli sitä mieltä, että Syyrian tulisi solmia läheiset välit Neuvostoliiton kanssa, jolla heidän mielestään ei ollut minkäänlaisia historiallisia tai poliittisia rasitteita Lähi-idän asioissa.⁴

Maassa vähemmistönä olevat alawit muodostavat pääosan asevoimien miesvahvuudesta. Suurin osa myös asevoimien johdosta on alaweja. Tämä asetelma korostui entisestään vuoden 1970 vallankaappauksen jälkeen kun alawitaustainen presidentti alkoi suosia omiaan asevoimien johdon nimityksissä. Koska arabinationalismin kasvua haluttiin hillitä, ei armeijan vakinaisten joukkojen rekrytoinnissa haluttu ottaa asevoimiin palvelukseen kaupunkilaistaustaisia nuoria sunneja. Sunnit muodostivat 65 prosenttia alueen silloisesta väestöstä. Näin ollen armeijaan rekrytoitiin miehiä vähemmistöistä ja maaseudulta. Kouluttautuneet nuoret eivät Syyriassa koskaan ole olleet halukkaita asepalvelukseen. Suurin osa upseereista oli maalaistaustaisia ja edustivat vähemmistöjä. Kuitenkin, pieni määrä kaupunkilaissunneja, jotka kuuluivat asevoimiin, olivat alemmaa keskiluokkaa, eivät poliittista tai taloudellista eliittiä.⁵

Suurin osa asevoimien henkilöstöstä on miespuolisia varusmiehiä. Jokaisen miehen on ilmoitettava kutsuntoihin 18-vuotiaana. Asevelvollisen palvelusaika kestää 30 kuukautta. En-

³ Maaprofiili CIA:n World Factbook – Internet sivuilla. Saatavilla www-muodossa:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sy.html>. Viitattu 12.3.2008.

⁴ Afaf Sabeh McGowan: Syria, Historical Setting. Artikkelin Yhdysvaltain kongressin kirjaston Internet-sivuilla.

Saatavilla [www-muodossa:](http://lweb2.loc.gov/frd/cs/syoc.html#sy0109) <http://lweb2.loc.gov/frd/cs/syoc.html#sy0109>. Viitattu 12.3.2008.

⁵ John Keegan: World Armies. Macmillan Publishers LTD, Basingstoke 1983, s. 561.

nen Baath-puolueen valtaannousua vuonna 1963 oli ylimpiin yhteiskuntaluokkiin kuuluvien nuorten mahdollista välttää asevelvollisuus maksamalla laissa määritetty sakkomaksu. Vuoden 1963 jälkeen käytännöstä luovuttiin ja 1980-luvun puolivälissä varusmiehet edustivat kaikkia yhteiskuntaluokkia. Varusmiespalveluksen käytyään oli mahdollisuus värväytyä viideksi vuodeksi palvelukseen armeijaan. Jos näin ei tehnyt, säilyi kuitenkin reservissä seuraavat 18 vuotta. Upseerit eivät ole koko itsenäisyyden aikana edustaneet kaikkia maan yhteiskuntaluokkia. Tämä johtuu pitkälti siitä, että virat ovat politisoituneet, vaikka kelpoisuusvaatimuksissa ei ole mainintaa Baath-puolueen jäsenyydestä.⁶

2.2 Poliittinen kehitys

Itsenäistymisestä vuoteen 1970 Syyriassa on tapahtunut lähes 20 vallankaappausta. Armeija suoritti näistä kaappauksista 14, joista yhdeksän oli onnistunutta. Vuonna 1970 valtaan nousi kenraaliluutnantti Hafez al-Assad, joka toi poliittisen vakauden maahan samaan aikaan parlamentissa valtaan nousseen Baath-puolueen kanssa. Syyriassa valtaa pitää kolme tasavahvaa osapuolta: presidentti, asevoimat ja Baath-puolue. Jokainen näistä kolmesta on suhteellisen itsenäinen toimissaan, mutta kuitenkin on olemassa keskinäinen riippuvuussuhde, joka pitää hegemonian yllä. Itsenäistymisestä lähtien on Baath-puolueen valta asevoimien sisällä ollut vahva. Jopa niin vahva, että menestyminen armeijauralla vaati puolueen jäsenyyttä. Se puolestaan taas tarkoitti sitä, että asevoimien korkeimpiin tehtäviin ei päässyt kyvykkyyden, vaan puolueuskollisuuden perusteella.⁷

1950-luvun lopussa Syyriassa oli meneillään voimakas rauhanomainen siirtyminen kommunistiseen hallintoon. Yhdysvallat ei voinut tätä sallia, koska maailman ensimmäinen kommunistinen arabivaltio oli syntymässä ja näyttämässä esimerkkiä muille alueen arabivaltioille. Yhdysvallat uhkasi sotilaallisella väliintulolla. Tällöin Neuvostoliitto antoi ymmärtää, että mikäli Syyriaan hyökättäisiin, niin maa ei jäisi sodassa yksin. Neuvostoliitto osoitti voimaansa ja haluaan pitämällä suuria sotaharjoituksia Kaukasiassa sekä suuntaamalla merivoimien sota-alueita itäiselle Välimerelle.⁸ Täysin sosialistista valtiota Syyriasta ei koskaan tullut.

⁶ Globalsecurity –internetsivut (<http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/army.htm>). Viitattu 12.03.2008.

⁷ Richard A. Gabriel: *Fighting Armies Antagonists in the Middle East A Combat Assessment*, Lontoo 1983, s. 41.

⁸ V. A. Zolotarev: *Venäjä (Neuvostoliitto) paikallisissa sodissa ja sotilaallisissa konflikteissa 20. vuosisadan jälkipuoliskolla*, Moskova 2000, s. 49.

Neuvostoliitolla oli halu saada Lähi-idän alueelle jalansija sosialistiselle ideologialle ja se käytti välineenä jalansijan saamiseksi sotilaallista ja taloudellista tukea. Tästä tuesta kilpailivat Syyria ja Egypti. Aina 1950-luvun puolivälistä 1960-luvun lopulle Egypti oli etusijalla Neuvostoliiton tuelle. Yksinkertaisesti suurempi väkimäärä ja sitä kautta suurempi vaikutusvalta arabiyhteisössä takasi Egyptille etusijan Neuvostoliiton suosiossa. Egyptin muutettua politiikkaansa 1960-luvun lopulla länsimyönteisemmäksi, muuttui myös Syyrian asema Neuvostoliiton silmissä. Vuodesta 1968 Syyria oli ainoa Neuvostoliiton tukija koko Lähi-idän alueella. Näennäinen halu sosialismiin ja suostumus olla vastaanottamatta Yhdysvaltojen tarjoamaa apua oli itsekästä politiikka Syyrialta. Valtion köyhyys, oman teollisuuden vaatimattomuus sekä asevoimien määrärahojen suuri osuus valtion budjetista pakotti maan hakemaan tukea suurvallalta. Voidaan jopa sanoa, että Syyria kiristi apua Neuvostoliitolta. Kylmän sodan aikana suurvaltojen kilpailu liittolaisista takasi Syyrialle hyvät edut. Hyvät suhteet Neuvostoliittoon kuitenkin kestivät aina sen romahdukseen, vuoteen 1991 asti.

Vuonna 1958 Syyria muodosti yhdessä Egyptin kanssa Yhdistyneen Arabitasavallan. Syyrian johto oli kyllästynyt armeijan korkeiden upseerien juonitteluun. Ainoa henkilö koko arabimaailmassa, joka pystyi yhdistämään maan ja lopettamaan sisäisen kaaoksen oli Egyptin presidentti Nasser. Syyrialaiset eivät siis uskoneet, että joku oman valtion kansalainen olisi kyennyt vakauttamaan maan. Uusi valtio oli kuitenkin liikaa egyptiläisten hallitsema ja jo vuodessa syyrialaiset olivat saaneet tarpeekseen. Vuonna 1961 sunnitaustaiset upseerit kaappasivat vallan Syyriassa ja irrottivat maan itsenäiseksi, eroon Egyptistä ja Yhdistyneestä Arabitasavallasta. Liittoa Egyptin kanssa voidaan pitää seikkailuna, jolla yritettiin päästä eroon asevoimien poliittisesta juonittelusta. Se osoittautui kuitenkin erheeksi.⁹

Vuoden 1966 vallankaappauksessa valta Syyriassa oli siirtynyt kolmelle kenraalille: Nura ad-Din al-Atassi presidenttinä, Hafez al-Assad puolustusministerinä ja Saleh Jadid Baath-puolueen johtajana. Kaupasta ja teollisuudesta suurin osa oli kansallistettu ja suurin osa ulkomaisista sijoittajista sekä työntekijöistä oli poistunut maasta.

Kuuden päivän sodan seurauksena Syyriassa käytiin kovaa keskustelua armeijasta ja sen tulevaisuudesta. Kenraaleja syytettiin ja heitä erotettiin. Silloinen puolustusministeri Hafez al-Assad onnistui kuitenkin välttämään syytökset ja jopa lisäämään valtaansa Syyrian sisäpoliti-

⁹ Kenneth M. Pollack: *Arabs at War, Military Effectiveness, 1948-1991*. University of Nebraska Press, Lincoln ja Lontoo 2004, s. 458-459.

kassa. Kuuden päivän sodan seurauksena Assadille oli kasvanut pakkomielle Israelin voittamisesta ja asevoimien saamisesta entistä enemmän hänen taakseen. Asevoimien tuki tuli entistä tärkeämmäksi Syyrian sisäpolitiikassa, koska maan johdosta oli kiistaa. Vastakkain olivat Assad ja silloisen presidentin Nura ad-Din al-Atassin taustavoima Salah Jadid. Sotilaallisesti Assadin tavoitteet olivat hyväksi asevoimille; hänen tavoitteenaan oli lyödä Israel ja hän ymmärsi, ettei siihen pystytä jos armeija on tiukasti kiinni valtion sisäpolitiikassa. Asevoimista tulisi poistaa politiikka ja sen tulisi olla ainoastaan ulkopoliittikan instrumentti. Jotta Syyrian asevoimat muodostaisi uskottavan uhkan Israelille, tulisi myös harjoituskäytäntöjä kehittää. Jadid ja silloinen presidentti Atassi näkivät Israelin voittamisen ylivoimaisena tehtävänä ja halusivat asevoimat sisäpolitiikkaan maan sosiaalisten uudistusten tueksi. Vuonna 1970 oli selvä, että maan sisäpolitiikassa ja armeijan roolista nähtäisiin kova valtataistelu Assadin ja Jadidin välillä.¹⁰

Valtataistelu sai loppunsa, kun Syyrian asevoimat koki tappion Jordaniassa vuonna 1970. Jadid oli vaatinut, että Jordaniaa vastaan taistelevia Palestiinan Vapautusjärjestön (Palestinian Liberation Organisation – PLO) sissejä tuli tukea. Syyria lähettikin avuksi yhden divisioonan, jota oli vahvistettu kahdella panssariprikaatilla. Operaatio epäonnistui ja Jadid sai syyn niskoilleen. Assad teki selväksi, että hän ei aio enää tukea PLO:n sissejä taisteluissa jordanialaisia vastaan. Kansa oli väsynyt sotilaallisiin tappioihin ja Assad sai kansan tuen itselleen. Näin Assad sai vallan itselleen ja saattoi keskittyä tärkeimpään tavoitteeseensa, sotaan Israelin kanssa. Asevoimia alettiin kehittää uudella, jopa historiallisella tavalla. Niiden tehtäväksi tuli taata ainoastaan maan ulkoinen turvallisuus. Asevoimien tuli luopua kokonaan maan sisäisen turvallisuuden takaamisesta ja se jätettiin kokonaan tiedustelupalvelulle ja sisäisen turvallisuuden elimille (lähinnä poliisille ja kansalliskaartille). Myös miesvahvuutta piti nostaa. Asevelvollisuusarmeija tarjosi tähän hyvät puitteet, mutta upseeriston kouluttamista tuli tehostaa. Myös yhteistyötä Neuvostoliiton kanssa piti syventää.¹¹

Asevoimat sisäpolitiikassa

Asevoimien rooli Syyrian sisäpolitiikassa on ollut suuri koko itsenäisyyden ajan. Kuten jo aiemmin mainittiin, maassa tapahtui vuosien 1948 – 1971 välillä lähes 20 vallankaappausta. Suurimmassa osassa näistä asevoimat oli ollut mukana. Hafez al-Assadin noustua valtaan, asevoimien rooli sisäpolitiikassa pieneni huomattavasti. Vastuun sisäisestä turvallisuudesta

¹⁰ Pollack, 2004, s. 460.

¹¹ Sama, s.461.

ottivat turvallisuuspalvelut sekä erityisesti Baath-puolue. Mikäli asevoimien erityisosaamista tai kalustoa tarvittiin, apua tarjosi asevoimien päällystö, joka koostui pääosin alaweista. Maan valtaapitävät olivat myös alaweja. Suurin sisäpoliittinen taistelu oli 1970-luvulla, jolloin maassa kapinoivat islamistit, jotka vaativat Baath-puolueen eroa ja Islamin lakeja voimaan. Kapina kukistettiin verisesti vuonna 1982 Haman kaupungissa. Kapinan kukistamisessa käytettiin hallitukselle lojaaleja alawijoukkoja.¹²

Asevoimien osallisuutta Syyrian sisäpolitiikassa pyrittiin vähentämään.¹³ Maassa kehitettiin kuusi tapaa, jolla asevoimien osallistuminen sisäpolitiikkaan estettiin. Toisaalta nämä tavat myös heikensivät asevoimien kykyä suoriutua muista tehtävistään. Tavat olivat:

- maahan muodostettiin monia eri turvallisuuselimiä, jotka toimivat osin päällekkäin. Tämä heikensi yhden elimen vaikutusvaltaa, mutta aiheutti paljon ylimääräistä hallintoa sekä vaikeutti tiedonhankintaa;
- ylennykset ja nimitykset pohjautuivat poliittisiin suhteisiin eivätkä todellisiin kykyihin ja ansioihin;
- kierrättämällä korkeita upseereita tehtävissään nopealla aikataululla. Tällä haluttiin estää komentajien ja joukkojen välisten suhteiden muodostuminen liian läheiseksi ja sitä kautta mahdollisuus aseellisiin vallankaappauksiin. Toisaalta se myös vaikeutti pitkän aikajän-teen suunnittelua ja heikensi joukkojen suorituskykyä;
- upseerien omatoimisuus ja aloitteellisuus joukkojen käytössä sekä suunnittelussa kiellettiin. Myös upseerien keskinäistä kanssakäymistä rajoitettiin, mikä hankaloitti suurien yhteisoperaatioiden suunnittelua ja toteutusta;
- tärkeiden kohteiden ja henkilöiden turvallisuus taattiin turvallisuuspalveluista erillään olevilla joukoilla, jotka muodostuivat eri etnisistä tai uskonnollisista ryhmittymistä. Usein ne olivat samaa ryhmittymää kuin valtaapitävät itse;
- asevoimien korkein johto oli tarkkaan valikoitua ja esimerkiksi kaikilta ääri-islamisteilta oli estetty pääsy asevoimien korkeimpiin tehtäviin.

Näillä toimilla asevoimat oli löytänyt paikkansa hallituksen tukijana eikä haastajana.¹⁴

¹² Barry Rubin – Thomas A. Keaney: *Armed Forces in the Middle East*, Routledge, Lontoo 2002, s. 15.

¹³ Samuel M. Katz: *Men At Arms; Arab Armies of the Middle East Wars*. Osprey Publishing, Lontoo 1988, s. 13.

¹⁴ Sama, s. 5-10.

Päävastustajan asevoimien kehitys

Israel on joutunut taistelemaan olemassa olostaan koko itsenäisyytensä ajan. Vaikka asevoimien yleinen kehitys länsimaissa on johtanut monen armeijan muutokseen ammattiarmeijaksi, on Israelissa haluttu – ja osin jouduttu – pysyttämään kansanarmeijassa. Koska ympäröivät arabimaat ovat muodostaneet jatkuvan uhkan, on Israelissa asevelvollisuusarmeija ja kaikki maan kansalaiset (juutalaiset) ovat 18 vuotta täytettyään velvollisia osallistumaan kutsuntoihin ja sitä kautta suorittamaan varusmiespalveluksen. Asevelvollisuus on pakollinen niin naisille kuin miehillekin. Varusmiespalvelus kestää kahdesta kolmeen vuoteen, riippuen aselajista ja tehtävistä. Varusmiespalveluksen suorittamisen jälkeen henkilöt ovat asevelvollisia ja reservinä aina noin 40 vuoden ikään asti.

Israelin asevoimien suorituskyvyn periaatteet ovat muuttuneet hyvin vähän itsenäistymisestä 1990-luvulle. Itsenäistymissodassa joukot olivat kouluttamattomia, pieniä osastoja, jotka sisäsisodan periaatteita noudattaen tekivät ylläkköjä vastustajan organisoituja yksiköitä vastaan. 1950-luvulla alkoi kehitys panssariaselajin ja motorisoidun jalkaväen johdolla. Vielä 1990-luvulla asevoimien suorituskyky nojasi vahvasti suuriin panssariyhtymiin ja rinnalla liikkuviin motorisoihtuihin jalkaväkiyhtymiin. Näitä tukivat taktiset ilmavoimat sekä liikkuva tykistö.

Ilmavoimien rooli on noussut historian saatossa voimakkaasti. Jotta maavoimat kykenee taistelemaan, on taistelukenttä kyettävä eristämään. Ilmavoimien päätehtäväksi muodostuikin taistelukentän eristäminen tuhoamalla vastustajan ilmavoimat jopa jo kentilleen sekä estämällä vastustajan reservien pääseminen paikalle.

Israelin strategia, operaatiotaito ja taktiikka perustuivat tehtävään. Mitään virallista ohjesääntöä taistelujen toteuttamisesta ei ole ollut olemassa. Israelin käyttämistä taktiikoista eri sodissa ei voida tehdä mitään johtopäätöksiä mistään yleisestä ohjesäännöstä. Taktiikka luotiin tilanteen mukaan, perustuen olosuhteisiin, vastustajaan ja omiin joukkoihin. Kuitenkin yksi johtopäätös on tehtävissä Israelin käymistä sodista ja se oli asevoimien kyky joustavuuteen ja sitä kautta sopeutumiskyky vallitseviin olosuhteisiin.

Israelin asevoimien ollessa asevelvollisuusarmeija, oli sen kyky pitkäkestoisiin sotatoimiin heikko. Niinpä kaikki sen käymät konfliktit ovat olleet ajalliselta kestoaltaan sangen lyhyitä. Aseellisen kriisin uhatessa, oli asevoimien johdon luotava suunnitelma, jolla päästään nope-

aan ratkaisuun. Yllätys on ollut ratkaisevana tekijänä Israelin sotatoimissa. Vuosina 1948 ja 1973 yllätyksen yrittäjinä olivat ympäröivät Arabimaat, mutta vuosien 1967 ja 1982 konflikteissa israelilaiset. Pakko päästä nopeisiin ratkaisuihin tarkoittaa myös sitä, että Israelin asevoimat ei ole aina jäänyt odottamaan sodanjulistusta, vaan ennaltaehkäisevät iskut ovat olleet yksi sen ratkaisukeinoista.¹⁵

¹⁵ Rubin, 2002, s. 162-164.

3. UHKAKUVAT JA DOKTRIINI

Syyrian pääuhkakuvana on itsenäistymisestä lähtien ollut Israel. Uhkaksi Israel on muodostunut palestiinalaisten kautta. Ainakin virallisesti Syyrian tavoitteena – kautta koko itsenäisen historiansa ajan – on ollut Palestiinan kansan vapauttaminen Israelin sorrosta. Palestiinan kansan ja alueen tulisi Syyrian mielestä olla itsenäinen ja osa muuta arabimaailmaa. Israel koettiin uhkaksi kaikille Lähi-idän arabeille. Uskonnoiltaan, aatemaailmaltaan ja ideologialtaan erilainen Israel oli toisaalta ollut kaikkien arabimaiden uhkan takia pakotettu kehittämään voimakkaasti asevoimiaan. Kun päävastustaja kehittää asevoimiaan ja ne nousevat arvostukseltaan yhdeksi maailman parhaista, on Syyrian ollut pakko panostaa omiin asevoimiinsa. Golanin kukkuloiden menetys Israelille kuuden päivän sodan jälkeen vuonna 1967 loi Syyrialle uuden sotilaallisen uhkan ja tavoitteen. Golanin kukkuloilta avautui vapaa näkyvyys valvoo alueita syvälle Syyriaan ja sieltä pystyttiin havaitsemaan pienimmätkin merkit operatiivisista valmisteluista, mikäli niitä aiottiin suorittaa.¹⁶ Israelin täydellisen tuhoamisen sijasta alettiin ensisijaisena tavoitteena pitää kukkuloiden takaisinvaltaamista. Ramallahin sodassa (tai kuten länsimaissa sitä nimitetään Yom Kippurin sodaksi) tämä konkretisoitui. Juutalaisten juhlapyhänä aloitetun yllätyshyökkäyksen ensisijainen tavoite oli vallata Golanin kukkulat takaisin ja vasta sen jälkeen jatkaa hyökkäystä syvyyteen Israeliin, tavoitteena tuhota koko valtio.¹⁷

Aina 1980-luvulle asti Syyrian tarkoituksena oli lyödä yhdessä muiden arabimaiden kanssa Israel ”pois maailman kartalta”. 1980-luvulla Syyriassa ymmärrettiin, että Israelin tuhoaminen olisi sotilaallisesti mahdotonta. Osaltaan tähän vaikutti se, että Israelin arveltiin omaavan ydinaseen. Sen pelote pakotti Syyrian etsimään toisenlaista mahdollisuutta päästä päämääriin. Yksi näistä uusista mahdollisuuksista oli tuki palestiinalaisille puolisoitilaallisille vapautusjärjestöille, kuten PLO:lle. Tuki eri puolisoitilaallisille järjestöille, jopa terroristijärjestöille, takasi saman päämäärän ajamista vähemmän tappioiden ja vähemmällä resursseilla.¹⁸

Syyria oli ajautunut osin vastoin omaa tahtoaan, osin omasta halustaan johtovaltioksi arabien ja Israelin välisissä kiistoissa. Vastarinta Israelia vastaan oli sekä sotilaallista, että poliittista.

¹⁶ Anthony H. Cordesman: *Israel and Syria, The Military Balance and Prospects of War*, Greenwood Publishing Group, Washington DC 2008, s. 222-223.

¹⁷ Pollack, 2004, s. 481-482.

¹⁸ Zeev Maoz: *Regional Security in the Middle East, Past Present and Future*. Frank Cass & Company Ltd, Lontoo 1997, s. 9-10.

Egypti tunnusti Israelin oikeuden olla itsenäinen valtio Camp Davidin sopimuksessa. Tämän seurauksena Syyria laati oman strategiansa Israelin suhteen, joka määritteli asevoimille uusia resursseja, joilla taattiin mahdollisuus etulyöntiasemaan mahdollisessa uudessa sotilaallisessa konfliktissa. Strategian ensimmäinen askel oli vaatimus Golanin kukkuloiden luovuttamisesta turvallisuusvyöhykkeeksi, jota valvoisivat kristityt joukot Etelä-Libanonin armeijasta. Myös PLO:n voimakas taloudellinen ja sotilaallinen tukeminen Libanonissa oli osa strategiaa, jolla pidettiin alue Syyrian vaikutusvallassa ilman suurta omien joukkojen läsnäoloa. Jo 1950-luvulla alkanutta yhteistyötä Neuvostoliiton kanssa oli strategian mukaan syvennettävä vasta voimaksi Israelin ja Yhdysvaltojen sopimalle ”strateginen yhteistyö” – sopimukselle.¹⁹

Syyrian ja Israelin välejä 1980-luvun lopulla kuvaa hyvin Syyrian presidentti Assadin puhe maan parlamentille helmikuussa 1986: ”Syyria jatkaa työtä Golanin kukkuloiden saamiseksi keskelle Syyriaa eikä sen rajalle”. Tämä alleviivasi sitä käsitystä, joka sekä Syyrian, että Israelin korkeilla virkamiehillä oli, että uusi sotilaallinen konflikti maiden välillä olisi väistämätön. Suurin osa virkamiehistä arveli konfliktin olevan kaukaisessa tulevaisuudessa, mutta vähemmistö virkamiehistä uskoi sen olevan pian käsillä.²⁰

3.1 Israelin itsenäistyminen

Vuonna 1917 Iso-Britannia julisti maailmalle halunsa perustaa koti maailman juutalaisille. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen Palestiinan alue Välimeren pohjukassa asetettiin Ison-Britannian mandaatille. Iso-Britannia hallinnoi aluetta tavalla, joka antoi juutalaisille mahdollisuuden muuttaa ja sopeutua sinne. Toisen maailmansodan päätyttyä, oli Palestiinan alueelle muuttanut jo toista miljoonaa juutalaista. Vuonna 1948 toukokuussa Israel julistautui itsenäiseksi. Huolimatta siitä, että israelilaisia oli noin kaksi miljoonaa eikä heillä ollut organisoitua armeijaa, muodosti se uhkan ympäröiville arabimaille. Alue oli arabeille historiallisesti ja strategisesti tärkeä. Välittömästi Israelin itsenäisyysjulistuksen jälkeen julkaisivat ympäröivät arabimaat julistuksen, jossa ne määrittivät, miksi Israel tuli tuhota. Syitä olivat muun muassa: Arabien mielestä palestiinalaisille tuli taata määräysvalta omiin tekemisiinsä, estää epävakaiden olojen leviäminen Palestiinaa ympäröiviin arabimaihin ja pettymys Yhdistyneisiin Kan-

¹⁹ Joshua Sinai: Syria, National Security. Artikkelit Yhdysvaltain kongressin kirjaston Internet-sivuilla. Saatavilla www-muodossa: <http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/sytoc.html#sy0109>. Viitattu 12.3.2008.

²⁰ Sama.

sakuntiin rauhan, turvallisuuden ja hyvinvoinnin takaajana alueella.²¹ YK:n päätös luoda juutalaisille oma valtio Palestiinan kustannuksella oli suuri pettymys arabeille. Näiden syiden perusteella katsoivat Egypti, Jordania, Syyria ja Libanon olevansa oikeutettuja hyökkäämään Israeliin ja tuhoamaan vasta perustetun valtion.²²

Sodassa Israelin vastaisen pohjoisen rintaman muodosti Syyrian armeija, Libanonin armeija sekä Arabian Vapautusarmeija (LIITE 3). Luottamusta syyrialaisiin ilmeisesti löytyi, koska koko rintaman komentajana toimi syyrialainen prikaatikenraali Husni el Zaim. Syyrialaisilla oli mittavia yhtymätason sotatoimia alueella ja menestystä paikallisesti saavutettiin, mutta sitä ei kyetty hyödyntämään riittävän nopeasti. Panssarivaunut etenivät vihollisen syvyyteen, mutta jalkaväki ei pysynyt niiden perässä ja näin ollen ilman jalkaväen suojaa olleet vaunut olivat alttiita israelilaisten polttopulloiskuille.²³

Ympäröivien arabimaiden jatkuva uhka pakotti Israelin kehittämään omia asevoimiaan voimakkaasti. Päävastustajan asevoimien kehitys ja halu vastata tavoitteisiin, jotka oli kirjattu vuoden 1948 julistukseen, pakotti myös Syyrian kehittämään voimakkaasti omia asevoimiaan.

Suezin kriisin jälkeen vuonna 1957 Neuvostoliiton sotilaallinen tuki varsinkin Egyptille oli voimakas. Yhdysvalloissa ymmärrettiin, että mikäli nyt ei oteta tiukkaa linjaa Lähi-idän suhteen, annetaan Neuvostoliitolle käytännössä täysi toimintavapaus alueella. Alue oli sikäli merkittävä, että sen välittömässä läheisyydessä olivat suuret öljyvarat ja niiden kuljetusreitit läntiseen Eurooppaan.

3.2 Golanin kukkulat

Kuuden päivän sodan alkaessa olivat Syyrian asevoimien joukot ryhmitetty pääosin Golanin kukkuloille. Golanin kukkuloille oli rakennettu kolmeen eri tasoon puolustuslinjoja, joiden syvyys yhteensä oli yli 10 kilometriä. Linjat koostuivat betonibunkkereista, asepesäkkeistä, yhdyshaudoista sekä maanalaisista korsuista. Näissä linjoissa oli kolme jalkaväkiprikaatia, joilla kullakin oli vahvistuksena komppaniallinen T-34 -panssarivaunuja. Tykistö oli etum-

²¹ Statement by the Arab League upon the Declaration of the State of Israel (May 15, 1948), Mideastweb.org, (<http://www.mideastweb.org/arableague1948.htm>). Viitattu 11.6.2008.

²² Pollack, 2004, s. 1-13.

²³ Sama, s. 448-450.

maisten linjojen takana, josta se pystyi tukemaan kaikkia joukkoja ja ampumaan jopa lähimpiä israelilaisia kyliä. Golanin kukkuloiden alueella oli yhteensä 265 tykkiä sekä 100 ilmatorjunta-asetta keskitettyinä pieniin ryhmiin komentopaikkojen läheisyyteen. Kun paine Israelin suunnalta kasvoi, siirsi Syyrian asevoimien johto Golanin alueelle viisi jalkaväkiprikaattia lisää. Kaiken kaikkiaan alueella oli 265 panssarivaunua ja yli 40 000 miestä kolmessa panssariprikaatissa ja viidessä jalkaväkiprikaatissa sekä seitsemässä kansalliskaartin pataljoonassa.²⁴

Kun sota sitten kesäkuun viidentenä päivänä vuonna 1967 alkoi, ensimmäiseksi iskivät Israelin ilmavoimat. Aamuyöllä alkoi ilmavoimien operaatio, jolla tuhottiin käytännöllisesti katsoen sekä Egyptin että Syyrian ilmavoimat kokonaan. Tämän jälkeen Israel keskittyi Egyptiin ja Syyria sai olla pari päivää rauhassa. Syy voimien keskittämiseen oli yksinkertainen; joukkoja ei riittänyt joka paikkaan riittävästi. Egypti oli lyöty ja Siinain niemimaa vallattu 8. kesäkuuta, joten joukkoja voitiin siirtää pohjoiseen Syyriaa vastaan. Kuten edellä on todettu, oli Syyrialla asemassa Golanilla noin 40 000 miestä kahdeksassa prikaatissa sekä erillisiä pataljoonia. Aluksi Israelilla oli pohjoisessa varmistuksena ainoastaan kolme prikaattia, mutta 9. kesäkuuta oli alueella jo kahdeksan prikaattia. Koska Syyrian ilmavoimat oli jo muutamaa päivää aiemmin tuhottu kentille, pääsi Israelin ilmavoimat toimimaan alueella ilman vastarintaa. Sinänsä vahva syyrialaisen puolustus heikkeni huomattavasti kun Israelin ilmavoimat tuhosi jopa kaksi kolmasosaa Syyrian tykistöä.²⁵

Tämä oli pääsyy, miksi Syyrian puolustus 10. kesäkuuta romahti ja joukoille annettiin vetäytymiskäsky. Vetäytymiskäskyn jälkeen alkoi pakokauhunomainen kujanjuoksu, jossa upseerit hylkäsivät ensimmäisenä omat joukkonsa. Kuuden päivän sodan seurauksena Syyrian asevoimat kärsi massiivisia miestappioita, kalustollisia tappioita sekä, ehkä tärkeimpänä kaikista, menetti Golanin kukkulat Israelille.²⁶

Syyrian joukot oli ryhmitetty syvyyteen, useisiin linjoihin (LIITE 4). Takana olevien joukkojen taktisena tarkoituksena oli suorittaa vastahyökkäyksiä rintaman kriittisiin kohtiin.

²⁴ Pasi Kesseli: *In Pursuit of Mobility. The Birth and Development of Israeli Operational Art. From Theory to Practice*, Helsinki 2001, s. 193.

²⁵ Sama, s. 193. O'Ballance sanoo Golanilla olleen joukkoja noin 40 000 miestä. (Edgar O'Ballance: *The Third Arab-Israeli War*, Faber & Faber Limited, Lontoo 1972, s. 228, 258.)

²⁶ Pollack, 2004, s. 468.

Suurin syy armeijan epäonnistumiseen sodassa oli upseeriston haluttomuus tai jopa kyvyttömyys käyttää näitä reservejä niille varattuihin vastahyökkäystehtäviin. Tämä korostaa erityisesti ongelmia joukkojen johtosuhteissa, koska yksittäisen prikaatin komentajalla ei ollut oikeutta käskää vastahyökkäystä. Yhtäläillä, prikaatien komentajilla oli erittäin huonot yhteydenpitovälineet toisiinsa. Voidaan olettaa, että viestiongelmien olivat osasyynä kyvyttömyyteen käskää vastahyökkäyksiä. Tilannetietoisuus eri rintaman osilla oli huono.²⁷

Golanin kukkuloiden menetys Kuuden päivän sodassa oli selkeä takaisku Syyrian asevoimille. Ennen Kuuden päivän sotaa strategiana oli puolustaa omaa maata Golanin kukkuloilta ja niiden suojassa valmistautua hyökkäämään. Nyt kun Israelilla oli hallussaan tämä alue, jolta pystyi tähyttämään kilometrejä vastustajan syvyyteen, täytyi Syyrian muuttaa strategiaansa. Aikaisempi puolustusstrategia korvattiin hyökkäyksellisellä. Golanin kukkulat muodostuivatkin seuraavan sodan periaatteelliseksi syyksi. Ensisijaisesti ne haluttiin takaisin, toissijaisesti haluttiin tuhota Israel, mikä oli varsinkin presidentti Assadin tavoitteena.²⁸

Syyrialaisen suunnitelman Ramallahin sotaan vuonna 1973 oli hyvin neuvosto-oppien mukainen. Läpimurtoon haluttiin päästä kahdessa kohdassa (LIITE 5). Voimakkaalla tulivalmistelulla oli tarkoitus saada aikaan murto puolustukseen, josta sitten panssarit syötettäisiin nopeasti vihollisen syvyyteen. Syvyyteen etenevien joukkojen tehtävänä oli estää Israelin reservien pääsy Golanin alueelle. Syyrialaiset oppivat neuvostoliittolaisilta myös yllätyksen merkityksen. Yllätystä tarvittiin kahdesta syystä: 1. Hyökkäyksen piti alkaa ennen kuin Israel ehtii suorittaa täyden liikekannallepanon, 2. Syyrialaisen piti pitää aloite itsellään, jotta he voivat sanelulla taistelujen kulun. Kuitenkin neuvostotaktiikan vastaisesti syyrialaiset valitsivat jäykän vaiheittaisen hyökkäystavan, toisin kuin neuvostoliittolaiset neuvonantajat suosittelivat. Neuvonantajat olisivat halunneet enemmän joustavuutta alemmillekin tasoille, tehtävätaktiikan oppien mukaisesti. Syyrialaiset olivat luoneet suunnitelman koko taistelun kululle ja suunnittelivat pysyvänsä siinä, tapahtui mitä tahansa. Suunnitelma perustui aloitteen säilyttämiseen ja näin israelilaiset joutuisivat koko ajan reagoimaan syyrialaisen toimiin. Aloite tuli saada yllätyksellä ja hyökkäyksen paineen tuli olla niin kova, että aloite säilyisi koko ajan syyrialaisilla.²⁹

²⁷ Pollack, 2004, s. 469-470.

²⁸ Sama, s. 470-472.

²⁹ Sama, s. 481-482.

Ramallahin sota osoitti yllätyksen merkityksen olevan suuri. Jotta yllätykseen päästäisiin, tuli kaikki valmistelut aina liikekannallepanosta lähtien suorittaa salassa. Syyrialaiset panostivat huomattavasti myös sekä rintamatiedusteluun että syvemmällä vihollisen yhteiskunnassa tapahtuvaan tiedustelupalvelujen tiedonsaantiin. Syyria selvitti Israelin Golanilla olevien joukkojen taistelujärjestyksen, linnoitteiden piirustukset, alueen tieverkoston sekä joukkojen komentosuhteet alueella. Myös harjoittelulla oletettiin olevan suuri merkitys. Jokaiselle yhtymälle laadittiin tarkka tehtävä, jonka se tulisi hyökkäyksessä suorittamaan ja sitä tehtävää harjoiteltiin toistoina lähes samanlaisessa maastossa, kunnes se oli iskostunut jokaiseen mieheen.³⁰

Huolimatta huomattavasta strategisesta yllätyksestä, kymmenenkertaisesta miesylivoimasta, kaksitoistakertaisesta panssariylivoimasta ja kaksikymmenkertaisesta tykistöylivoimasta Syyria ei pystynyt saavuttamaan tavoitteitaan Ramallahin sodassa. Strategisesti hyökkäyssuunnitelma oli hyvä. Operatiivisesti siitä on kuitenkin löydettävissä vikoja, joita neuvostoneuvonantajat toivat esiin heti sodan jälkeen. Syvälle tehtävät kommandoiskut helikoptereilla ja taktiset maahanlaskut, jotka olisivat sitoneet vihollisen reservejä, puuttuivat. Näiden operaatioiden puuttumisesta ei kuitenkaan voi syyttää yleisesikunnan suunnittelijoita, vaan tehtäviin suunnitellut joukot olivat presidentti Assadin vaatimuksesta hänen suojanaan Damaskoksessa. Myös menestyksen hyväksikäyttö jäi puuttumaan. Kun jalkaväkidivisioona oli saanut aikaan murron, kiisteli yleisesikunta useita tunteja, lähettääkö panssaridivisioona murtoaukosta syvyyteen. Kiistely aiheutti tarpeettoman viivytyksen, eikä menestystä enää voitu hyödyntää. Samankaltainen virhe sattui, kun Syyrian 7. jalkaväkidivisioona oli pysähtynyt vihollisen voimakkaaseen vastarintaan pohjoisella rintamanosalla. Sen annettiin kuluttaa voimiaan hyvin linnoitautunutta vihollista vastaan. Vaikka neuvonantajat varoittivat, ettei menestystä tulisi siitä kohtaa, työnsi yleisesikunta kaksi kansalliskaartin prikaatia samaan kohtaan. Etukäteissuunnittelussa ei myöskään ollut otettu huomioon Syyrian rinnalla hyökänneitä irakilais- ja jordanialaisjoukkoja. Liittolaisjoukkoja piti tukea tykistöllä ja ilmasta tehtävin iskuin, mutta siitä ei ollut sovittu, jolloin aiheutui pahoja omia tappioita.³¹

Golanin kukkuloiden merkitys syyrialaisessa sodankäynnissä on valtava. Ne muodostavat strategisen esteen kahden vihollismaan välillä.

³⁰ Pollack, 2004, s. 484.

³¹ Sama, s. 502–504. IISS: Strategic Survey 1967, s. 35 – 37.

3.3 Uhkakuvan muutos

1970-luvun puoliväliin asti uhka Syyriaa vastaan tuli maan ulkopuolelta. Asevoimien tavoitteena oli Israelin tuhoaminen. Jatkuvat sodat ja niissä kohdatut tappiot nostivat vastarintaa kansan keskuudessa. Vuonna 1975 Libanonissa syttyi sisällissota, jossa valtaapitävät kristityt taistelivat valtaa haluavien muslimien kanssa. Ensimmäisestä maailmansodasta aina Syyrian itsenäisyyteen asti Syyria ja Libanon kuuluivat yhteen Ranskan mandaatin alla. Libanonin muslimit ja Syyrian muslimit olivat läheistä sukua toisilleen. Näin Libanonin sisällissodan pelättiin leviävän myös Syyriaan. Toisaalta Syyrian tavoitteena oli myös pitää yllä vakaita oloja Libanonissa. Tämä johti siihen, että Syyria asettuikin Libanonin sisällissodassa valtaapitävien kristittyjen puolelle. Tämä oli osa ovelaa taktiikkaa, jonka presidentti Assad oli luonut. Mikäli kapina Libanonissa kukistettaisiin ja kristityt saisivat pitää vallan, jäisivät he kiittolisuuden velkaan syyrialaisille. Tämä mahdollistaisi jopa aikanaan syyrialaisen joukkojen tuonnin pysyvästi Libanoniin ja sitä kautta voitaisiin myös pohjoisesta muodostaa rintama Israelia vastaan. Golanin kukkuloiden menetys Israelille Kuuden päivän sodassa oli vaikeuttanut huomattavasti syyrialaisen operaatioita Israelia vastaan omalta alueeltaan.³²

Alussa Syyria päätti käyttää operaatioon Libanonin muslimikapinallisia vastaan ainoastaan yhtä panssarein vahvistettua mekanisoitua prikaatia. Prikaatin hyökkäys alkoi kesäkuussa vuonna 1976. Vastustajan aliarviointi kuitenkin hidasti etenemistä. Libanon on erittäin vuoristoista seutua ja syyrialaiset olivat käytännössä riippuvaisia teistä. Syyrialaisia joukkoja ei ollut koulutettu taistelemaan vuoristossa.³³

Operaation piti suunnitelmien mukaan olla lyhytaikainen voimannäyttö, jolla vastarinta kukistetaan nopeasti. Siihen ei ollut tarkoitus uhrata prikaatia enempää joukkoja. Edellä mainittujen ongelmien lisäksi vastustaja oli myös arvioitua kovempi. Muutaman päivän operaatio venyi kuitenkin vuosien pituiseksi ja lopulta joukkoja oli alueella jopa armeijakunnan verran. Mutta, vaikka joukot olivat sitoutuneet taistelutehtäviin, muodostivat ne Israelille uhkan pohjoisesta. Uhka oli niin suuri, että vuonna 1982 Israel aloitti operaation Libanonin vapauttamiseksi vieraan valtion (Syyrian) joukoista. Sodasta tuli erittäin verinen. Osapuolia oli neljä ja käytännössä kaikki taistelivat kaikkia vastaan. Selkeitä rintamalinjoja ei ollut. Israel sai kuitenkin menes-

³² Pollack, 2004, s. 514.

³³ Käytännössä ainoat vuoret Syyriassa olivat Golanin kukkulat, mutta niiden jouduttua Israelin haltuun Kuuden päivän sodan seurauksena, poistui ainoa mahdollinen vuoristosodankäynnin koulutuspaikka käytöstä.

tystä ja syyrialaiset joutuivat perääntymään. Täydellisesti israelilaiset eivät kuitenkaan onnistuneet, koska vielä tänäkin päivänä Libanonin alueella on syyrialaisia joukkoja.

Vuosien aikana, jolloin syyrialaiset olivat taistelleet kapinallisia vastaan, olivat he omaksuneet uusia alueelle sopivia taistelutapoja. Muun muassa pienten tuhoospartioiden käyttö osoittautui käytännölliseksi vuoristoisessa maassa israelilaisia panssarivaunuja vastaan.³⁴

3.4 Doktriini

Ranskan vallan alaisessa Syyriassa asevoimien tehtävänä oli turvan tarjoaminen lähinnä sisäisiä uhkia vastaan. Ulkoiset uhkat nähtiin kohdistuvan kauppakuljetuksia vastaan tai ryöstelyinä rajan pinnassa. Ulkoista, vihamielistä valtiollista vihollista ei ollut. Syyrian itsenäistymisen ja hieman sen jälkeen Israelin perustaminen loivat uuden uhkan sekä Syyrialle valtiona että islamille uskontona. Asevoimien tehtävänä oli nyt valtion sisäisen turvallisuuden suojaamisen sijasta ulkoisen uhkan torjuminen ja sitä kautta Israelin tuhoaminen. Asevoimia perustettaessa doktriinina, eli oppina taisteluiden toteuttamisesta, sodankäynnistä, oli ajan hengen mukaisesti vallalla jalkaväen rintamahyökkäys. Noin 12 000 miehen armeijan tehtävänä oli tuhota vihollinen.³⁵

Syyriassa politiikka ja uskonto sanelivat asevoimien tehtävät ja laajemman toimintaympäristön. Toisaalta suurin osa poliitikoista oli sotilaita, joten he myös sanelivat asevoimien konkreettisen kehittämisen, taistelukoulutuksen ja taistelutehtävien suorittamisperiaatteet. Vanha periaate, sodankäynti on politiikan väline, toteutui myös Syyriassa, mutta sillä lisäyksellä, että sodankäynti oli myös uskonnon väline. Se, millainen suorituskyky asevoimilla oli, ei estänyt poliittisia päättäjiä asettamasta sille tavoitteita. Suorituskyky ei asettanut rajoitteita asevoimien käytölle politiikan tai uskonnon jatkeena.

Israel koettiin jatkuvana uhkana. Rauhanomainen rinnakkaiselo koettiin, ei pelkästään Syyriassa, vaan myös kaikissa muissa Israelia ympäröivissä arabimaissa, pitemmän päälle mahdottomana. Väistämättömänä tosiasiana pidettiin sitä, että täysin erilainen uskonto ja poliittinen järjestelmä olisivat tuhoksi koko valtiolliselle kehitykselle ja uskonnon. Syyrialaisen käsityksen mukaan ei ollut varaa jäädä odottamaan pidemmän ajan kehitystä ja juutalaisen uskon-

³⁴ Pollack, 2004, s. 523-540.

³⁵ Maoz, 1997, s. 8.

non ja sitä kautta Israelin valtion rappeutumista, vaan oli pystyttävä nopeisiin ratkaisuihin. Kumppaneista Syyrialla ei ollut pulaa. Syyria ei koskaan laskenut joutuvansa yksin sotaan Israelia vastaan. Tällä periaatteella ei koko kansaa tarvinnut mobilisoida ja jokaista yksilöä valjastaa sotaponnisteluihin.

Vaikka kaikkia maan kansalaisia ei tarvinnut valjastaa sotaponnisteluihin, oli ihmisten henkinen elämä varauduttava kuitenkin ajamaan yhteisten tavoitteiden taakse. Tämä koski lehdistöä, koululaitosta ja kulttuuria, joiden oli osaltaan palveltava yhteisiä tavoitteita. Vaikka kaikki eivät olisi taisteluissa, muodostaisi kuitenkin koko kansa yhtenäisen tukialueen asevoimille.³⁶

3.5 Sotataito

Koska Syyriassa luotettiin aina liittolaisten apuun sodassa Israelia vastaan, oli todennäköistä, että sotaa ei tarvitsisi käydä laajoilla alueilla. Suuria rintamakokoonpanoja ei tarvittu, vaan sota katsottiin käytäväksi ainoastaan pienellä sektorilla liittolaisten hoitaessa omat sektorinsa. Ennen vuotta 1970 joukot oli koulutettu omien komentajiensa näkemysten mukaisesti. Koska komentajien tehtäviä kierrätettiin tiheästi, ei yksi komentaja päässyt harjoittamaan joukkoansa kovin kauan. Hafez al-Assadin valtaannousu toi mukanaan koulutuksen yhtenäistämisen kaikissa joukoissa ja myös komentajien virkakautta pidennettiin, jotta pysyvyyttä saataisiin.³⁷

Syyrian sotataidollinen kehitys voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen.

1. Vuosina 1948–1967 maavoimien sotataito perustui suoriin, kaavamaisiin rintamahyökkäyksiin. Hyökkäykset eivät sisältäneet harhautuksia tai taktisia pyrkimyksiä päästä vihollisen sivustaan tai selustaan. Aselajien yhteistoimintaa ei ollut suunniteltu eikä ilmavoimien käyttöä maavoimien tueksi. Voidaan sanoa, että tässä sodankäyntitavassa esikuvana oli lähinnä ensimmäisen maailmansodan aikainen taktiikka.³⁸

2. Vuosien 1967–1973 aikana sovellettiin neuvostoliittolaisia sodankäyntioppeja. Neuvostoliiton doktriini konventionaalisiin aseisiin käytäviin taisteluihin toisen maailmansodan jälkeen voi-

³⁶ Anthony H. Cordesman: *Peace and War: Israel versus Syria*. CSIS, Washington DC 2006, s. 12.

³⁷ Rubin, 2002, s. 116-121.

³⁸ Marcel Roubicek: *Early Modern Arab Armies*, Jerusalem 1977, s. 82.

daan tiivistää kolmeen pääkohtaan: massa-armeija, hyökkäyshenki ja taistelu syvyydessä. Toisen maailmansodan jälkeen jalkaväen merkitys pieneni ja vastaavasti panssarijoukkojen kasvoi. Kokemukset osoittivat, että jalkaväen tulee kuitenkin pysyä mukana ja aivan panssarien tasalla. Taistelu syvyydessä sai uuden merkityksen, kun pystyttiin tuottamaan panssaroituja miehistönkuljetusajoneuvoja, joilla jalkaväki pääsee suojassa taistelujen keskipisteeseen. Nopeus, taistelutekninen monipuolisuus ja joustavuus sekä maassa että ilmassa olivat avainsanat. Kun panssaroidut ja mekanisoidut yhtymät tunkevat mahdollisimman syvälle vihollisen ryhmitykseen, maahanlaskudivisioonat hyökkäävät vihollisen selustaan. Ilmavoimien tehtävä on eristää taistelukenttä, estäen vihollisen lisävoimien saapuminen sekä yhteyksien häiritseminen.³⁹

Pystyäkseen suoriutumaan taktisista tehtävistään operatiivisessa ohjelmassa strategisen suunnitelman mukaisesti, kuului mekanisoituun neuvostodivisioonaan noin 12 000 miestä tukeunaan 266 taistelupanssarivaunua, 22 panssaroitua tiedusteluajoneuvoa, ajoneuvoinaan 320 miehistönkuljetusvaunua sekä 200 kevyttä tiedusteluajoneuvoa. Divisioonaan kuului myös tykistö, kranaatinheitin sekä ilmatorjunta rykmentit ja useita helikoptereita. Hyökkäysvauhdiksi arvioitiin noin 40 kilometriä päivässä. Sen tarkoitus ei ollut pysähtyä matkan aikana, vaan jatkaa suoraan tavoitteeseen.

Kolmea pääperiaatetta, massa-armeija, hyökkäyshenki ja taistelu syvyydessä, yritettiin suoraan soveltaa Lähi-idän olosuhteissa Israelia vastaan. Syyria muodosti suuria panssaroituja yhtymiä ja liikkuvaa jalkaväkeä ottamaan haltuun nopeasti isoja maa-alueita. Tavoitteena oli syöttää koko ajan uutta reserviä eteen kun kärkijoukot olivat saaneet läpimurron jossain kohtaa aikaiseksi. Toisen aallon tehtävänä oli hyökätä vetäytyvän vihollisen lävitse.⁴⁰

3. Ramallahin sodan tärkeimpänä puutteena nähtiin vihollisen selustaan tehtävien erikoisjoukkojen iskujen puute. Tämä neuvostotaktiikkaan oleellisesti kuuluva vihollisen reservejä sitova toimintatapa puuttui syyrialaisilta. 1970-luvun lopulta aina 1980-luvun lopulle painopiste hyökkäysten toteuttamisesta annettiin erikoisjoukoille. Doktriinin muutos massahyökkäyksestä aktiiviseen puolustukseen ja tavoitteen muuttuminen Israelin nopeasta tuhoamisesta pitkäaikaiseen kuluttamiseen toi vastuun sotatoimien suorittamisesta erikoisjoukoille. Maa-voimien kokoa kasvatettiin, mutta divisioonayhtymät purettiin ja tilalle otettiin jo aiemmin

³⁹ Pollack, 2004, s. 486.

⁴⁰ Amnon Sella: Soviet Political and Military Conduct in Middle East, Basingstoke 1981, s. 89-91.

käytössä olleet prikaatikokoonpanot. Entistä suurempi osa joukoista oli erikoisjoukkoja, esimerkiksi helikoptereilla kuljetettavia maahanlaskujoukkoja.⁴¹

Neuvostoliitto saavutti menestystä toisessa maailmansodassa käyttäen hyväkseen massamaisesti käytettyjen joukkojen liikesotaa. Menestyksen ansiosta oppeja ei tarvinnut muuttaa toisen maailmansodan jälkeen, niitä vain jalostettiin ajan hengen mukaisiksi tekniikan ja tuli-voiman kehityksen myötä. Syyria ei kohdannut menestystä sotatoimissaan vuonna 1948 tai vuonna 1967. Epäonnistumisista ei otettu opiksi, vaan vasta Kuuden päivän sodan epäonnistumisen myötä alettiin oppeja muokata. Tämäkin johtui ulkopuolisesta painostuksesta.

Varsinaista omaa sotataidollista teoriaa paikallisiin olosuhteisiin sopivasta taktiikasta ei Syyrialla ole ollut. Toisen maailmansodan jälkeinen taktiikka Syyriassa aina 1970-luvun alkuun on ollut ranskalaisten perua, pohjautuen ensimmäisen maailmansodan oppeihin. Neuvostoliittolaiset kouluttivat syyrialaisia upseereita omaan taktiikkaansa ja syyrialaiset sovelsivat sitä suoraan, välittämättä paikallisista olosuhteista. Vasta 1970-luvun jälkipuoliskolla ja 1980-luvulla tulee esiin syyrialaista oma ajattelu, minkälainen taktiikka on sopivaa Lähi-idän maastoon.⁴²

Vastustajan tuhoamisesta sen kuluttamiseen

Aina 1970-luvun lopulle asti Syyrian ainoa sotilaallinen uhka oli Israel. Muualta ympäröivistä valtioista ei katsottu kohdistuvan uhkaa. Koska Israelin asevoimat on luotu syyrialaista mieltä puolustusvoimiksi (joskin aktiivisesti toimiviksi), oli hyökkäys Syyrian asevoimien ainoa toimiva taistelulaji. Tavoitteena oli Israelin tuhoaminen ja sen alueen valtaaminen. Puolustuksella ei katsottu päästävän tähän tavoitteeseen.

Israelin sodankäyntitavan perustuessa nopeasti eteneviin panssarijoukkoihin ja suureen ilmaylivoimaan, täytyi syyrialaista lähteä siitä oletuksesta, että omalla hyökkäyksellä saataisiin Israel vetäytymään puolustukseen. Israelin itsenäistymissota kuitenkin osoitti syyrialaisille, että puolustuksella saadaan myös tuloksia. Israelilaisten puolustus ja aktiiviset vastahyökkäykset kuluttivat hyökkääjää ja Israel sai pidettyä alueensa. Tästä otettiin Syyriassa opiksi. Ainoa, mihin puolustusta voitiin käyttää, oli strategisesti tärkeiden Golanin kukkuloiden varmistaminen omaan käyttöön. Niinpä niitä linnoitettiin voimakkaasti. Kuten Neuvostoliitossa-

⁴¹ Cordesman, 2006, s. 14.

⁴² Pollack, 2004, s. 447-511.

kin, myös Syyriassa puolustuksen tuli olla aktiivista. Puolustuksen tuli koostua useista syvyyteen porrastetuista linjoista ja sisäiset vastahyökkäykset tuli sisällyttää suunnitteluun. Epäsuoran tulen käyttö, pioneeritoiminta, ilmatorjunta sekä ilmavoimien käyttö tuli myös liittyä oleellisesti puolustukseen. Puolustuksella oli kuitenkin ainoastaan tarkoitus voittaa aikaa, jotta selustassa odottavat hyökkäysjoukot saataisiin liikkeelle.⁴³

Puolustuksessa siis ainoa painopiste oli Golanin kukkuloiden pitäminen. Kun Kuuden päivän sodassa epäonnistuttiin ja kukkulat menetettiin, korostui hyökkäys entisestään. Puolustus oli tästä eteenpäin ainoastaan erikoisjoukkojen tehtävä. Erikoisjoukkojen puolustaminen oli käytännössä valtaapitävien suojaamista muodostamalla puolustusvyöhykkeitä pääkaupunki Damaskoksen ympärille.⁴⁴

Koska Golanin kukkulat muodostivat eräänlaisen strategisen tähytyspaikan, oli Syyrian uudessa tilanteessa luotava uusi tapa, jolla hyökkäysjoukot saataisiin viholliselta salassa koottua ja ryhmitettyä hyökkäysvalmiiksi. Neuvostoliitosta saatu materiaallinen apu, erityisesti miehistönkuljetusajoneuvot ja uudet ilmavoimien hävittäjät sekä ilmatorjuntaohjukset mahdollistivat joukkojen liikkeen nopeutumisen. Joukot voitiin koota syvällä omien rajojen sisällä ja silti ne ehtivät hyökkäykseen ennen kuin vastustaja ehtisi saada paikalle reservinsä. Suojana Israelin vastaisella rajalla oli ainoastaan kevyet suojajoukot. Doktriini lähti edelleen olettamuksesta, että Israelilla ei ollut tarvetta hyökätä Syyriaan.⁴⁵

Huolimatta uusista välineistä ja neuvostoneuvonantajien tuomista taktisista ohjeista Ramallahin sota päättyi tappioon. Arabien liittouma oli kärsinyt tappion kaikilla rintamilla. Myös Syyrian välit Neuvostoliittoon huononivat. Tämä johti ajatukseen, että ehkä Israelin täydellinen tuhoaminen ei olisikaan mahdollista. Tätä ajattelua korosti se tosiseikka, että Egypti irtautui Neuvostoliiton tarjoamasta tuesta ja toi ilmi myös ajatuksen, ettei se halua enää uhrata niin paljon voimavaroja Israelin vastaiseen sotaan. Tämä tarkoitti sitä, että Syyria olisi jäänyt johdottavaksi Israelin vastaisessa sodassa. Vastuu Israelin tuhoamisesta yksin ilman voimakasta liittolaista, sai syyrialaiset perääntymään tavoitteissaan.

⁴³ Kesseli, 2001, s. 211.

⁴⁴ Pollack, 2004, s. 481.

⁴⁵ Sama, s. 481-482.

Toistuvat tappiot sodissa Israelia vastaan ja Egyptin irtautuminen yhteisestä rintamasta voimistivat myös Syyrian oppositiota sotien väsyttämän kansan keskuudessa. Erilaiset vastarintaliikkeet saivat jalansijaa ja valtaapitävien huomio keskittyi niihin. Hyökkäysoimet Israelia vastaan eivät tuoneet tulosta, joten tavoitteesta siinä suhteessa luovuttiin. Suuri asevelvollisuusarmeija ryhmitettiin puolustukseen pääosin maan läntisten rajojen tuntumaan.

1970-luvun puolivälistä eteenpäin Syyrian asevoimat keskittyi rajojen turvaamiseen sodassa Israelia vastaan. Sisäisen turvallisuuden varmistamiseksi olivat vastarintaliikkeen tukialueet erityisesti Libanonissa tuhottava tai otettava haltuun. Vieraan valtion alueella toimivia ei-valtiollisia vihollisia vastaan ei haluttu käynnistää laajamittaista hyökkäystä, vaan ne päätettiin toteuttaa noin prikaatin kokoisella erikoisjoukko-osastolla.⁴⁶

⁴⁶ Pollack, 2004, s. 514-516.

4. SYYRIAN ASEVOIMIEN KEHITTÄMINEN

4.1 Resurssit

Asevoimat tarvitsee resursseja ollakseen olemassa ja kehittyäkseen. Tässä tutkimuksessa resursseiksi luetaan taloudelliset (niin puolustusbudjetti kuin myös ulkopuolisilta tukijoilta tulut suora taloudellinen tuki asevoimille), kalustolliset ja henkiset (niin motivaatio kuin myös inhimilliset) resurssit.

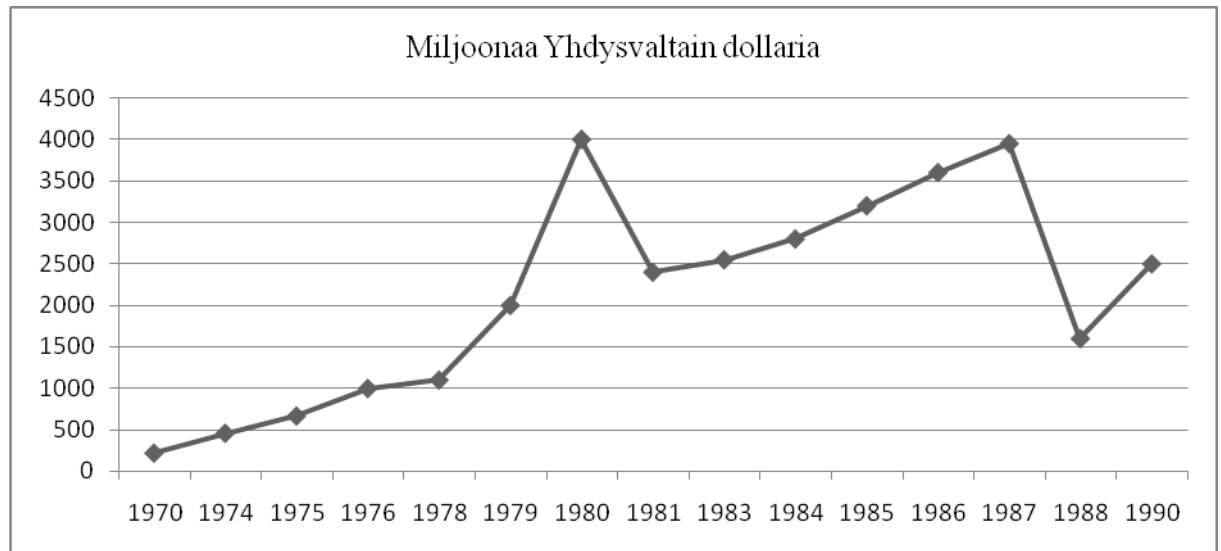
Neuvostoliiton tuki Syyrialle oli osa sen tavoitetta lisätä vaikutusvaltaansa Lähi-idän alueella ja sitä kautta estää alueen arabimaiden luisuminen lännen vaikutuspiiriin. Tavoitteena asevoimien osalta oli luoda Syyrialle uskottava puolustus Israelia vastaan, siis tasapainottaa Lähi-idän sotilaallista tilannetta. Syyrian tavoitteena oli luoda hyökkäysarmeija. Syyrian tavoitteet sodassa Israelia vastaan vuonna 1948 olivat arabipatriotismia. Suurin syy sotaan oli halu vapauttaa palestiinalaiset. Toisaalta Syyriassa eli myös mielikuva eräänlaisen Suur-Arabian perustamisesta, johon olisi kuulunut Syyria, Jordania, Palestiina ja Libanon. Syyria olisi toiminut johtovaltiona.⁴⁷

Syyrian asevoimien *taloudelliset resurssit* vaihtelivat suorassa suhteessa asevoimien käytön intensiteettiin. Vuodesta 1968 ja aiemminkin Syyrian kansantuotteesta noin kymmenesosa on kulunut puolustusbudjettiin (vuonna 1968 noin 137 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (USD)). Ramallahin sodan aikaan, vuonna 1973, puolustusbudjetti kokonaiskansantuotteesta hieman nousi ollen noin yksi yhdeksäsosa (216 miljoonaa USD). Vuonna 1974 budjettia kasvatettiin voimakkaasti noin kuudesosaan kokonaiskansantuotteesta (460 miljoonaa USD). 1970-luvun lopun puolustusbudjettia kasvatettiin koko ajan ja vuonna 1977 se oli neljänneksen koko kansantuotteesta, noin miljardi USD. Syyrian joukkojen läsnäolo Libanonissa 1970-luvun lopulta alkaen näkyi myös puolustusbudjetissa, koska kokonaiskansantuotteen kasvaessa myös puolustusbudjetti kasvoi samassa suhteessa pysyen noin neljänneksessä siitä. Vuonna 1979 puolustusbudjetti oli noin kaksi miljardia USD. Vuonna 1980 puolustusbudjetti oli kasvanut jo puoleen kokonaiskansantuotteesta, mutta laski seuraavana vuonna huomattavasti, noin neljännekseen. Puolustusbudjetti vuonna 1980 oli noin neljä miljardia ja vuonna 1981 2,4 miljardia USD. Vuodesta 1981 alkanut puolustusbudjetin lasku suhteessa kokonaiskansantuotteeseen

⁴⁷ William H. Mott IV: *Soviet Military Assistance, An Empirical Perspective*, Greenwood Press, Westport 2001, s. 108-120.

jatkuu koko 1980-luvun. Vuonna 1983 puolustusbudjetti oli enää noin yhdeksäsosan (2,5 miljardia USD) kokonaiskansantuotteesta ja tämä vakiintui tasoksi koko vuosikymmeneksi.⁴⁸

Kaavio 1: Syyrian puolustusbudjetti vuosina 1970 – 1990. Vuosilta 1946 – 1969 ei ole saatavissa luotettavaa tietoa.⁴⁹

Neuvostoliitto ei suinkaan antanut kalustoaan tai neuvonantajiaan Syyrian asevoimien käyttöön maksutta. Vaikka Neuvostoliitolla oli omat intressinsä alueella ja asetoimitukset edistivät niitä, täytyi myös sen ajatella omaa talouttaan. Mahdollisuudet maksaa massiivisista asetoimituksista Syyria sai ulkopuolisilta tukijoiltaan, jotka eivät halunneet antaa suoraa sotilaallista tukea. Muun maailman silmissä oli suotavampaa antaa keskenään sodassa oleville valtioille muuta tukea kuin sotilaallista. Tämä tarkoitti sitä, että Neuvostoliitto rahoitti Syyrian siviilihankkeita muun muassa parantamalla maan infrastruktuuria. Tämä puolestaan vapautti Syyrian varoja puolustusbudjettiin, jolla maksettiin Neuvostoliitolle aseista ja neuvonantajista. Syyrian sota Israelia vastaan oli myös kaikkien arabien yhteinen sota. 1970-luvun lopussa Libya rahoitti jopa miljardilla Yhdysvaltain dollarilla Syyrian asehankintoja Neuvostoliitosta.

⁴⁸ IISS: Military Balance -julkaisut 1968-1991.

⁴⁹ IISS: Military Balance -julkaisut 1970-1991. Vuosien 1979 – 1983 aikana Syyria sai taloudellista tukea eri mailta yhteensä noin kymmenen miljardin Yhdysvaltain dollarin arvosta. Nämä maat olivat Neuvostoliitto (9,2 miljardia), Tshekkoslovakia (470 miljoonaa), Kiina (90 miljoonaa), Puola (30 miljoonaa) ja Romania (20 miljoonaa). Valtiot antoivat tukensa sotilaallisen materiaalin muodossa. Ranska (200 miljoonaa), Iso-Britannia (180 miljoonaa) ja Länsi-Saksa (40 miljoonaa) antoivat tukensa rahana. Mihail Gorbatshovin tultua Neuvostoliiton presidentiksi ja aloitettua liennytysspolitiikan Syyrian saama apu Neuvostoliitosta laski noin miljardilla dollarilla, mikä näkyi budjetissa vuonna 1987. Puolustusbudjetti lähti taas nousuun kun tukijoiksi tulivat varakkaat Lähi-idän öljyvaltiot (muun muassa Saudi-Arabia, Kuwait ja Libya). (Sinai, viitattu 12.3.2008.)

Samoihin aikoihin, kun Syyria oli käytännössä sodassa Libanonissa Israelia vastaan, Saudi-Arabia rahoitti käytännössä kokonaan syyrialaista joukkojen läsnäolon Libanonissa. Sotilaallisen materiaalin hankinta Neuvostoliitosta mahdollistui myös siksi, että kaikki arabimaat päättivät myöntää Bagdadin konferenssissa vuonna 1978 yhteensä jopa 800 miljoonan Yhdysvaltain dollarin vuotuisen avustuksen Syyrialle sotaan palestiinalaisten vapauttamiseksi. Vuosien 1955 – 1990 Neuvostoliiton tarjoama muu kuin sotilaallinen tuki oli arvoltaan yhteensä noin 20 miljardia Yhdysvaltain dollaria.⁵⁰

Kalustollinen apu oli tärkeätä, koska varsinaista omaa asetuotantoa suuressa mittakaavassa Syyriassa ei ollut. Maassa on valmistettu lisensseillä neuvostoliittolaista alkuperää olevia kiväärikaliberisia aseita ja kranaatinheitimiä. Kaikki muu aseistus ja sodankäyntiin oleellisesti kuuluva materiaali on jouduttu tuomaan muualta. Aina 1960-luvulle asti Syyrian asevoimien kalusto käsitti vanhaa toisen maailmansodan aikaista hieman modernisoitua kalustoa. Panssarivaunuja, lentokoneita ja tykkejä hankittiin sieltä, mistä niitä oli saatavissa. Tämä aiheutti sen, että asevoimien kalusto oli sangen kirjavaa. Joukkoyksiköt, jotka paperilla olivat samantyyppisiä, olivatkin oikeasti aivan erilaisia kalustoltaan ja sitä kautta myös suorituskyvyltään. 1950-luvun puolestavälistä ja suuremmissa mittakaavassa 1960 ja 1970-luvuilla asevoimien kalusto tuli pääasiallisesti Neuvostoliitosta tai muista Varsovan liiton maista. Tämän ansiosta kalusto muuttui yhtenäiseksi eri yhtymien välillä ja vähensi tarvetta kouluttaa henkilöstöä käyttämään monia erityyppisiä aseita tai asejärjestelmiä.

Painopiste Syyrian saamassa Neuvostoliiton ja Varsovan liiton kalustollisessa tuessa oli lentokoneissa, panssarivaunuissa ja ilmatorjunta-asejärjestelmissä. Huippukohta kalustollisessa tuessa oli vuosi 1973, jolloin Neuvostoliitto täydensi täydellisesti Syyrian kärsimät tappiot Ramallahin sodassa. Yhden vuoden aikana tuotiin 4 000 tonnia asemateriaalia Syyriaan Neuvostoliitosta. Vuosien 1979 – 1983 välisenä aikana Neuvostoliiton ja muiden Varsovanliiton maiden antama suora aseapu Syyrialle oli yli 11 miljardia Yhdysvaltain dollaria.⁵¹

Vuosien 1980–1991 aikana Neuvostoliitto toimitti Syyriaan sotilasmateriaalia yli 26 miljardin dollarin edestä. Tämä käsitti 65 taktisten ohjusten laukaisualustaa, noin 5 000 panssarivaunua, 1 200 lentokonetta, 4 200 tykkiä tai kranaatinheitintä ja 70 sota-alusta. Neuvostoliitto avusti myös sotilaallisen infrastruktuurin rakentamisessa. Noin 9 600 syyrialaista upseeria koulutet-

⁵⁰ Mott, 2001, s. 108.

⁵¹ CIA World Factbook Internet-sivut, viitattu 12.3.2008.

tiin Neuvostoliiton sotakouluissa. Yli 90 prosenttia Syyrian kalustosta oli neuvostovalmisteista. Vuoden 1991 jälkeen Venäjän toimittama materiaaliapu on ollut pientä ja siitä on vaadittu käypä hinta. Vuosina 1992–1993 Venäjä toimitti T-72 -panssarivaunuja Syyriaan 270 miljoonan dollarin arvosta ja vuonna 1997 miljoonan dollarin arvosta varaosia niihin. Vuonna 2002 tehdyn arvion mukaan Syyria on Venäjän kolmanneksi suurin asemateriaali asiakas heti Kiinan ja Intian jälkeen. Toisaalta Syyrian heikko taloudellinen tilanne vaikeuttaa rahaa palveluksistaan vaativan Venäjän suhtautumista asetoimituksiin.⁵²

Vaikka yhteistyösopimus Syyrian Neuvostoliiton välillä solmittiin jo vuonna 1956, ensimmäinen kalustollinen lähetys saapui Syyriaan vasta vuonna 1958. Neuvostoliittolaiset neuvonantajat olivat ainoita, jotka ottivat vakavissaan tehtävänsä kouluttaa syyrialaisia joukkoja. Syyrialaiset korkeat upseerit keskittyivät 1950–1960-lukujen taitteessa poliittisiin päämääriinsä. Monissa tilanteissa koko koulutus- ja suunnitteluvastuu armeijasta jäivät neuvonantajien harteille, koska syyrialaisia se ei yksinkertaisesti vaikuttanut kiinnostaneen.

Kuuden päivän sodan jälkeen Syyriassa valtaan noussut presidentti Assad suhtautui varauksellisesti neuvostoliittolaisiin. Hän kuitenkin myönsi sen, että Neuvostoliiton tarjoama materiaali apu oli välttämätöntä asevoimien kannalta. Hänen voimakkaat tavoitteensa Israelin voittamisesta ajoivat hänet sopimukseen Neuvostoliiton kanssa. Sopimuksessa Assad lupasi tukea Neuvostoliiton Lähi-idän politiikkaa, jos saisi vastapalvelukseksi uusinta asetekniikkaa sekä neuvonantajia kouluttamaan Syyrian asevoimia. Materiaalista apua alkoikin tulla, mutta aluksi varsin hitaalla aikataululla. Syyrialaiden mielestä Egypti tuntui saavan uusimman neuvostokaluston huomattavasti Syyriaa nopeammin. Tähän oli syynä se, että Neuvostoliitossa epäiltiin Syyrian hyötyä maan Lähi-idän politiikalle. Toinen syy Neuvostoliiton haluttomuuteen aseistaa Syyriaa oli 1970-luvun alussa alkanut Neuvostoliiton ja Yhdysvaltojen välinen liennytysoptiikka. Israel oli Yhdysvaltojen tärkeä liittolainen Lähi-idässä, joten suhteita ei haluttu kiristää tätä kautta. Neuvostoliiton suhtautuminen Syyriaan muuttui kuitenkin ratkaisevasti, kun Egypti karkotti neuvostoliittolaiset neuvonantajat maasta vuonna 1972. Neuvostoliiton kannalta Syyria oli silloin ainoa sitä tukeva valtio Lähi-idässä. Vuoteen 1973 mennessä Syyriassa oli 3 000 neuvostoliittolaista neuvonantajaa. Heitä oli jokaisessa yhtymässä aina divisioonista, prikaateista jopa joukkueetasolle.⁵³

⁵²Rubin – Keaney, 2002, s. 79-83.

⁵³Pollack, 2004, s. 459, 480-481.

Henkiset ja inhimilliset resurssit ovat olleet keskeisessä roolissa muun muassa asevoimien henkilöstön rekrytoinnissa. Syyrian sota Israelia vastaan ei ole ollut pelkästään syyrialaisen sotaa, vaan koko arabimaailman sotaa Israelia vastaan palestiinalaisten puolesta. Syyria on ollut väline arabeille käydä sotaa Israelia vastaan sekaantumatta itse suoranaisesti konfliktiin. Koko arabimaailman tuki sotaponnistuksiin ei ole rajoittunut pelkästään taloudelliseen tukeen, vaan se on ollut myös ideologista tukea. Syyrian sodankäynti ei ole rajoittunut pelkästään henkilökohtaisiin tavoitteisiin, vaan koko arabimaailman tavoitteisiin. Tämä on oikeuttanut sodan myös koko Syyrian kansan keskuudessa. Asevoimiin ei ole ollut vaikeuksia löytää henkilöstöä, koska sota on markkinoitu eräänlaisena uskonnon puolustamisena vääräuskoisia vastaan. Palestiinalaisia asustaa ympäri Lähi-itää ja monella syyrialaisella on sukulaisia Israelin puolella kärsimässä vieraan vallan ikeestä. Tämäkin on edesauttanut henkilöstön motivoimisessa sotaan.⁵⁴

4.2 Maavoimat

Syyrialaisessa sodankäyntitavassa maavoimat on aina muodostanut pääpuolustushaaran. Koko asevoimille käsketyt tehtävät ovat aina muodostuneet maavoimien suoritettavaksi, muiden puolustushaarojen tukiessa. Maavoimien pääaselajit ovat jalkaväki-, panssari-, tykistö- sekä ilmatorjunta-aselajit. Näitä tukevia maavoimien aselajeja ovat pioneeri- ja viestiaselajit. 1970-luvulta lähtien Syyrian maavoimissa on ollut omana aselajinaan taktiset ohjusjoukot.

Aina 1970-luvun lopulle asti jalkaväki oli pääaselaji, muiden tukiessa sitä, mutta 1970-luvun lopulta alkoi panssariaselajin painopisteen nousu ja sitä kautta mekanisoitujen joukkojen muodostaminen. Kehitykseen vaikutti myös tekniikan kehitys, panssaroitujen miehistönkuljetusajoneuvojen kehittäminen ja niiden saanti edullisesti Neuvostoliitosta tai muista Varsovanliiton maista.

Jalkaväki tarkoittaa perinteisesti jalan liikkuvaa osastoa, joka liikkuu partion, ryhmän, joukueen tai komppanian suuruisina osastoina. Syyrian asevoimien jalkaväkeen kuului panssarintorjunta ja kevyt epäsuora tuli kiinteänä osana, muun muassa komppanian yhteydessä. Vuoteen 1973 asti suurin jalkaväen yhtymä oli jalkaväkidivisioona, mutta sen jälkeen jalkaväki omana itsenäisenä aselajinaan on menettänyt merkitystä. Vuodesta 1974 maavoimien kokoonpanoon on kuulunut erillisiä jalkaväkiprikaateja. Jalkaväkidivisioonaan kuului neljä jal-

⁵⁴ Maoz, 1997, s. 60-61.

kaväkiprikaattia. Jalkaväkiprikaati koostui kolmesta tai useammasta jalkaväkipataljoonasta. Vielä Kuuden päivän sodassa jalkaväen tehtävänä oli panssarijoukkojen tukemana hyökätä kärjessä ja tuhota vihollinen. Ramallahin sodasta, vuodesta 1973, eteenpäin jalkaväen tehtävä oli lähinnä puolustuksellinen.⁵⁵

Toisen maailmansodan jälkeen Syyrian asevoimissa *panssarijoukkojen* ja yksittäisten panssarivaunujen tehtävä oli tukea jalkaväen hyökkäystä. Panssarijoukkojen arvostus nousi yhdessä israelilaisten panssarijoukkojen käytön lisääntymisen kanssa. Jalkaväki yksin ei kyennyt vastustamaan panssarivaunuja. Huomattiin, että panssarivaunun pahin vihollinen on toinen panssarivaunu. Vielä Kuuden päivän sodassa vuonna 1967 panssariprikaatit olivat alistettuina jalkaväkiprikaateille, mutta siitä eteenpäin jalkaväkiyhtymät olivat alistettuina panssariyhtymille. Jo toisen maailmansodan jälkeisinä vuosina oli rauhanajan organisaatiossa erillinen panssarivaunupataljoona ja Neuvostoliiton materiaaliavun myötä on panssariyhtymiä muodostettu lisää. Suurin panssariyhtymä on ollut, ja on edelleen, panssaridivisioona. Niitä on ollut vuoden 1971 yhdestä vuosien 1985–1991 viiteen. Panssaridivisioona on koostunut vähintään kahdesta panssariprikaatista ja vähintään yhdestä mekanisoidusta prikaatista. Jo Kuuden päivän sodassa panssarijoukkojen tehtävänä on ollut toimia hyökkäyksen kärkenä.⁵⁶

Tekniikan kehittymisen ja vastustajan tulivoiman sekä taktiikan kehittymisen myötä on tullut tarve suojata jalkaväkijoukkoja. Ratkaisuksi löytyivät neuvosto-oppien mukaisesti panssaroidut miehistönkuljetusajoneuvot, joilla jalkaväki saadaan kuljetettua suojassa ja nopeasti hyökkäyksen mukana. Jalkaväen merkityksen vähennyttyä sen paikan yhdessä panssarijoukkojen kanssa ottivat *mekanisoidut joukot*. Jo 1960-luvun alussa Syyriassa alettiin muodostaa ensimmäisiä mekanisoituja yhtymiä, prikaateja, jotka koostuivat yhdestä panssaripataljoonasta ja vähintään kahdesta motorisoidusta jalkaväkipataljoonasta. 1960-luvun alussa jalkaväki liikkui vielä pääosin kuorma-autoilla, mutta vuodesta 1966 alkoi Neuvostoliitosta tulla uusia panssaroituja miehistönkuljetusajoneuvoja. Mekanisoitujen joukkojen kehitys jatkui ja vuonna 1971 perustettiin ensimmäiset mekanisoidut divisioonat. Ne koostuivat vähintään yhdestä panssariprikaatista ja vähintään kahdesta mekanisoidusta prikaatista. Joukkojen käyttöperiaate

⁵⁵ IISS: Military Balance -julkaisut 1968-1984.

⁵⁶ IISS: Military Balance -julkaisut 1971-1991.

oli, että mekanisoidut joukot kykenevät liikkumaan panssarijoukkojen vauhdilla ja tarpeen vaatiessa kykenevät suojaamaan panssarivaunuja.⁵⁷

Välittömästi itsenäistymisen jälkeen Syyrian asevoimien *tykistö* koostui yksittäisistä tykeistä eikä niitä ollut organisoitu omiksi yksiköiksi. 1950-luvulla tykistö oli kaksi erillistä patteristoa, mutta tulivoiman ja vaatimusten kasvun myötä tykistöä kasvatettiin huomattavasti. 1960-luvulla tykistö koostui maavoimien esikunnan alaisista erillisistä tykistörykmenteistä, joita oli vuonna 1968 kuusi kappaletta. Tykistöä ei orgaanisesti alistettu jalkaväki- tai panssariyhtymälle tai mekanisoidulle yhtymälle. Sen päätehtävänä oli tuottaa tappioita vastustajalle ja toissijaisena tehtävänä oli omien hyökkäävien joukkojen tukeminen. Vuonna 1974 tykistö siirtyi prikaatikokoonpanoon ja yksi prikaati koostui vähintään kahdesta tykistöpatteristosta. Vuonna 1986 tykistön asema muuttui huomattavasti, kun erilliset tykistöprikaatit alistettiin mekanisoiduille ja panssaridivisioonille. Tykistön asema erillisenä aselajina loppui. Sen korvasivat taktiset ohjusyksiköt.⁵⁸

Syyrian ilmavoimat on aina ollut voimakas puolustushaara. Sitä ei ole kuitenkaan osattu käyttää tai siitä ei ole oikeasta käytöstä huolimatta ollut vastusta Israelin ilmavoimille. Tultaessa 1980-luvun lopulle neuvostoliittolainen teknologia on jäänyt jälkeen länsimaisesta teknologiasta, jota Israelin ilmavoimien lentokoneet ovat edustaneet. Tämä kehitys huomioon ottaen, on Syyria joutunut etsimään uusia keinoja vastataksaan Israelin ilmailuvoimaan. Vastauksena tähän oli *ilmatorjunta*. Ilmatorjunta on Syyriassa organisoitu jo vuodesta 1975 lähtien itsenäiseksi aselajikseen maavoimien esikunnan alaisuuteen. Ennen vuotta 1975 ilmatorjunta oli vuoteen 1968 asti pelkästään ilmavoimien torjuntahävittäjien varassa. Vuosien 1968–1975 ilmatorjunta koostui kahdeksasta ilmatorjuntaohjuspatterista. Ilmatorjunta on jaettu lähitorjuntaan, jota edustavat kevyet olkapääohjukset ja joukot, jotka toimivat kiinteästi maavoimien muiden yhtymien kanssa. Kaukotorjuntaa varten on raskaita ohjusilmatorjuntapattereita. Kaukotorjunta on kehittynyt huomattavasti niin kaluston kuin määränkin suhteen. Vuonna 1968 raskaita pattereita oli 14 kappaletta, vuonna 1991 182 patteria. Patterit toimivat ilmatorjunnan esikunnan alaisina erillisinä yksiköinä aina vuoteen 1985, jolloin erilliset patterit organisoitiin

⁵⁷ Pollack, 2004, s. 513-532. Richard A. Gabriel: *Fighting Armies Antagonists in the Middle East A Combat Assessment*, Greenwood Press, Lontoo 1983, s. 62. IISS: *Military Balance* -julkaisut.

⁵⁸ Pollack, 2004, s. 513-532. IISS: *Military Balance* -julkaisut.

ilmatorjuntaohjusprikaateiksi. Prikaatien muodostamisen myötä maa jaettiin vuonna 1989 kahteen ilmatorjunnan vastualueeseen, pohjoiseen ja eteläiseen.⁵⁹

Kun Syyria menetti Golanin kukkulat vuonna 1967, menetti tavanomainen tykistö merkitystään. Kantama ei enää riittänyt tuottamaan tappioita Israelin joukoille, jotka pääosin olivat kukkuloiden takana suojassa. Neuvostoliiton avun myötä alettiin maassa kehittää *taktisia ohjusjoukkoja*. Niiden tarkoituksena oli iskeä vastustajan selustassa sijaitseviin avainkohteisiin. Niiden käyttömahdollisuuksia kuitenkin heikensi tarvittavan paikannusteknologian puuttuminen. Ohjusten toimittaminen Neuvostoliitosta alkoi vuonna 1976. Taktiset ohjusjoukot oli organisoitu yhdeksi Scud (SS-2) -pataljoonaksi ja kahdeksi Frog (SS-1) -patteriksi. Yksi ohjuspataljoona käsitti 36 ohjusta ja -patteri 15 ohjusta. Painotus taktisiin ohjusjoukkoihin jatkui ja vuonna 1991 joukkoihin kuului kolme ohjusprikaatia.⁶⁰

Maavoimien organisaatio

Vuonna 1920 perustettiin ranskalaisten toimesta Mandaatin Vapaaehtoisjoukko, jonka tarkoituksena oli hillitä Syyrian arabinationalismin kasvua ja varmistaa sisäinen turvallisuus. Vaikka kaikki joukon upseerit olivat alkuperältään ranskalaisia, voidaan sitä kuitenkin pitää Syyrian ensimmäisenä modernina armeijana. 1925 joukon nimeksi muutettiin Troupes Special du Levant. 1941 kyseinen joukko osallistui vastarintaan englantilaisia ja ranskalaisia vastaan Vichyn hallituksen puolesta. Liittoutuneiden saatua vallan Syyriassa, joukon nimi muutettiin Troupes Speciales:ksi ja se tuli vapaan Ranskan hallituksen alaiseksi. Toisen maailmansodan jälkeen Ranskan mandaattia ylläpidettiin Syyrian laajalla maaseudulla puolisolitaallisilla gendarmerie -joukoilla. Kyseiset joukot oli perustettu jo 1930-luvulla. Vuonna 1938 molemmat Syyriassa olevat joukot käsittivät noin 10 000 miestä ja 306 upseeria. Yhdessä Troupes Speciales:in kanssa, tässäkin joukossa ranskalaiset upseerit pitivät korkeimpia virkoja itsellään. Itsenäistymisen jälkeen kaikki majuria alemmat virat kuitenkin täytettiin vähitellen syyrialaisilla upseereilla, jotka olivat valmistuneet Homsin sotilasakatemiasta. Ranskalaiset perustivat kyseisen akatemian Syyriaan 1930-luvulla.⁶¹

Vuonna 1935 Troupes Speciales käsitti kahdeksan pataljoonan suuruista jalkaväkiosastoa, joista muodostui kolme puoliprikaatia ja kaksi erillistä pataljoonaa. Puoliprikaatien komenta-

⁵⁹ Cordesman, 2008, s. 183-186. IISS: Military Balance -julkaisut 1975-1990.

⁶⁰ Cordesman, 2008, s. 166. IISS: Military Balance -julkaisut 1975-1991.

⁶¹ Sinai, viitattu 12.3.2008. Keegan, 1983, s. 561.

jina oli ranskalaisia everstejä, pataljoonien komentajina kapteeneja ja komppanian päällikköinä luutnantteja. Muuten henkilöstö koostui, esikuntia lukuun ottamatta, paikallisesta väestöstä.⁶²

Troupes Speciales ja gendarmerie -joukoista tuli itsenäistymisen jälkeen Syyrian armeijan ydin. Vuoteen 1948 mennessä armeijan miesvahvuus oli kasvanut 12 000 mieheen. Asevoimat oli organisoitu kolmeen jalkaväkiprikaatiin sekä yhteen panssaroituun osastoon, joka oli noin pataljoonan kokoinen.⁶³

Kuuden päivän sodassa Syyrian joukot käsittivät kuusi jalkaväkiprikaatia, yhden mekanisoidun prikaatin ja kaksi panssariprikaatia, yhteensä 53 000 miestä. Joukkojen vastuulla oli 70 kilometriä leveä ja 50 kilometriä syvä puolustuslohko. Tukena joukoilla oli 340 panssarivauhua, 360 tykkiä ja 106 lentokonetta. Varsinaisten asevoimien lisäksi maassa oli useita puolisoitilaisryhmittymiä, jotka oli alistettu asevoimien johdolle. Näitä olivat muun muassa Kansan Vapautusarmeija, joka oli koulutettu esikuvanaan kiinalainen militia, sotilaallinen poliisi, ja jonka päätehtävänä oli toimia eräänlaisena armeijan johdon yksityisarnejana ja taata johdon turvallisuus epävakaisissa oloissa. Yliopisto-opiskelijoista muodostettiin toukuussa 1966 pieniä, noin 150 miehen kodinturvajoukkoja. Fatah-puolue oli perustanut lähelle Israelin rajaa terroristikoulun, joka oli tuottanut noin 500 hengen puolisoitilaisosaston. Maassa oli myös sadan hengen PLO:n osasto. Tähän osastoon Syyrian johtajat eivät kuitenkaan luottaneet, koska sen rahoitus tuli Egyptistä ja maan johtaja Nasser oli osaston esikuva. Osasto siirtyikin Jordaniaan hyvin nopeasti sodan puhjettua. Kaikki edellä mainitut joukot olivat armeijan johdon alaisia.

Kuuden päivän sodan jälkeen vuonna 1968 Syyrian asevoimat koostui yhteensä 60 500 henkilöstä, joista maavoimissa palveli noin 50 000 henkilöä. Maavoimien joukot oli organisoitu kahteen panssariprikaatiin, kahteen mekanisoituun prikaatiin ja viiteen jalkaväkiprikaatiin sekä yhteen itsenäiseen laskuvarjopataljoonaan. Ilmavoimien vahvuus oli noin 9 000 henkilöä. Jo seuraavana vuonna maavoimien vahvuutta kasvatettiin 10 000 henkilöllä ja organisaatioon oli saatu siten yksi mekanisoitu- ja yksi jalkaväkiprikaati lisää.

⁶² Roubicek, 1977, s. 78.

⁶³ Globalsecurity Internet-sivut, viitattu 12.3.2008.

Kuuden päivän sodassa oli käynyt selväksi prikaatien esikuntien kyvyttömyys koko sotatoimia koskevaan päätöksentekoon. Prikaatien esikunnilla ei ollut valtaa käskää reservejä vastaanhyökkäyksiin ja käskyt piti kierrättää yleisesikunnan kautta, joka vei paljon aikaa. Osin syyrialaisten omasta tahdosta, osin neuvostoliittolaisten neuvonantajien vaikutuksesta, maavoimiin päätettiin perustaa divisioonia. Vuonna 1971 maavoimien vahvuus oli kasvatettu yhteensä 111 000 henkilöön. Maavoimat koostui yhdestä panssaridivisioonasta, kahdesta mekanoisoidusta divisioonasta ja kahdesta jalkaväkidivisioonasta. Jalkaväkidivisioonasta koostui pelkästään kolmesta jalkaväkiprikaatista, mekanisoitu divisioona koostui kahdesta jalkaväkiprikaatista ja yhdestä panssariprikaatista.

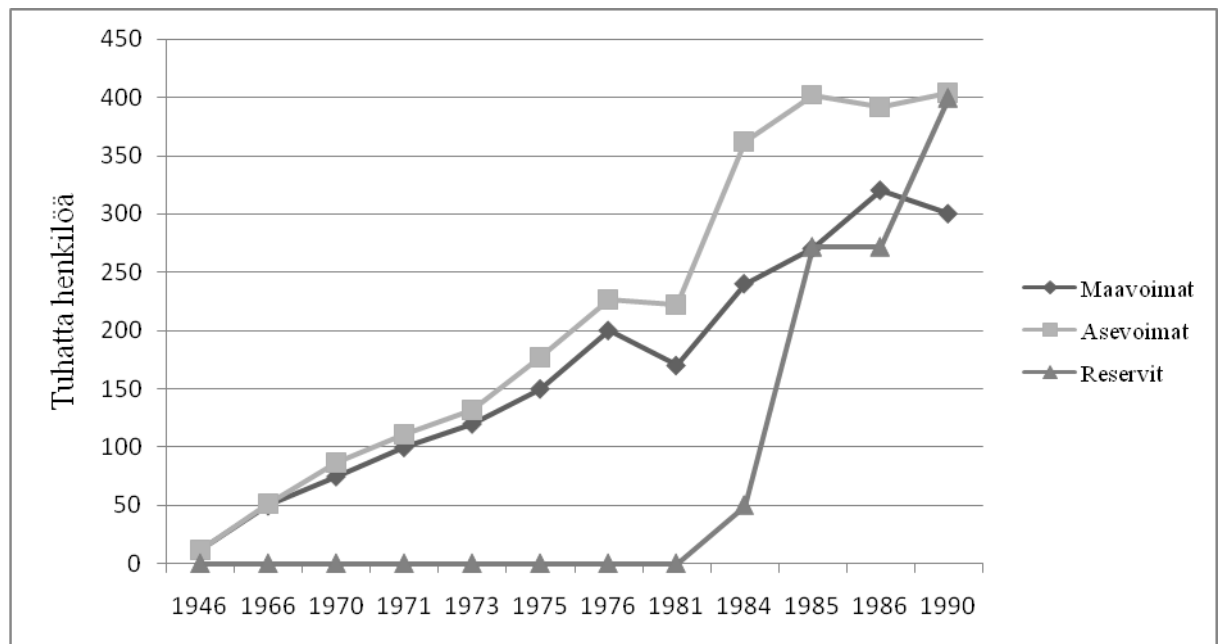
Kun divisioonakokoonpanoa harjoiteltiin vuonna 1972, oli kuitenkin monilla prikaateilla itsenäinen tehtävä tai prikaateja oli vain väliaikaisesti määrätty divisioonien alaisuuteen, niin sanottuihin erikoistehtäviin.⁶⁴

Liikekannallepanossa Ramallahin sotaa varten vuonna 1973 Syyrialla oli joukkoja yhteensä 332 000 sotilasta. Joukot oli jaettu viiteen divisioonaan, kolmeen jalkaväki- ja kahteen panssaridivisioonaan. Lisäksi oli itsenäisiä osastoja, muun muassa yksi panssari-, yksi jalkaväkiprikaati ja yksi mekanisoitu prikaati. Erikoisjoukot oli koottu kahdeksi itsenäiseksi prikaatiksi, joiden tehtävänä oli suojata pääkaupunki Damaskosta. Varsinaisia palveluksessa olevia joukkoja oli noin 132 000 henkilöä, eli noin 200 000 henkeä oli kutsuttu reservistä palvelukseen.

Vuonna 1976 asevoimien rauhanaikainen vahvuus nousi noin 227 000 henkilöön. Maavoimat koostui noin 200 000 miehestä jotka oli jaettu kolmeen mekanisoituun divisioonaan ja kahteen panssaroituun divisioonaan. Jalkaväen merkitys oli supistunut ja enää oli jäljellä kolme itsenäistä jalkaväkiprikaatia. Erikoisjoukkojen merkitys toisaalta oli noussut ja niiden määrää oli lisätty viiteen erikoisjoukko- ja kolmeen laskuvarjopataljoonaan. Ilmavoimien vahvuus oli noussut 25 000 henkilöön. Vuoteen 1981 asti joukkojen määrä ja niiden jaotus pysyi jokseenkin samana. Erikoisjoukkojen kokoonpano vaihtui merkityksen kasvun myötä pataljoonasta rykmentiksi. Jokainen rykmentti sisälsi esikunnan ja kaksi pataljoonaa. Vuonna 1982 maavoimiin kuului viisi erikoisjoukkorykmenttiä.

⁶⁴ Pollack, 2004, s. 479-480. IISS: Military Balance -julkaisut 1968-1972.

Kuva 2: Syyrian asevoimien vahvuus vuosina 1946 – 1990.⁶⁵

Vuonna 1985 maavoimien johtamista selkiytettiin. Uudistuksen tarkoituksena oli parantaa maavoimien joustavuutta, hajauttaa päätöksentekoa sekä parantaa taisteluiden käymisen tehokkuutta.⁶⁶ Kokonaisuudessaan maavoimiin kuului 270 000 henkilöä ja ilmavoimiin 70 000 henkilöä.

Maavoimien kokoonpanoksi vahvistettiin:

1. Armeijakunta

Esikunta Damaskoksessa ja ryhmitys pääkaupungin ja Jordanian rajan välissä. Sen pääjoukkoihin kuuluu kaksi panssaroitua divisioonaa ja yksi mekanisoitu divisioona. Siinä on myös neljä itsenäistä erikoisjoukkorykmenttiä, joista kaksi oli saanut maahanlaskukoulutuksen helikoptereille Israelin radiotiedustelua ja tarkkailupaikkojen vastaisia operaatioita varten.

2. Armeijakunta

Esikunta Damaskoksen pohjoispuolella, osia Homsissa asti. Sen alaisuuteen kuuluivat myös Syyrian miehitysjoukot Libanonissa.

⁶⁵ IISS: Military Balance -julkaisut 1968-1990. IISS: The Geopolitics of the Middle East, The Adelphi Papers, New York 2006, s. 17. Sinai, viitattu 12.3.2008.

⁶⁶ Bennett, Richard M.: Syria's military flatters to deceive. Artikkelit The Asia Times -lehdessä 28.7.2006. Saatavilla www-muodossa: http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/HG28Ak02.html. Viitattu 20.2.2009.

Pääjoukkoina olivat kaksi panssaroitua divisioonaa ja kaksi mekanisoitua divisioonaa.

3. Armeijakunta

Ryhmittyneenä pohjoiseen ja suojaa Turkin ja Irakin vastaisia rajoja. Sen vastualueeseen kuului myös Välimeren rannikko. Esikunta Alepossa. Pääjoukkoja olivat yksi panssaroitu divisioona ja yksi rannikkopuolustusprikaati.

Panssaroituun divisioonaan kuului kaksi panssariprikaatia ja yksi mekanisoitu prikaati. Mekanisoituun divisioonaan kuului kaksi mekanisoitua prikaatia ja yksi panssariprikaati.

Armeijakuntien ulkopuolelle jäi erikoisjoukkodivisioona, jonka esikunta oli Damaskoksessa. Sen pääjoukot (1., 2., 3. ja 4. erikoisjoukkorykmentti) olivat ryhmittyneet Golanille, Hermon vuoren ympärille. 5. ja 11. Erikoisjoukkorykmentti olivat ryhmittyneet Aleppoon Turkin rajan lähelle ja Libanoniin.

Ilmapuolustusjoukot oli hajautettu sekä emämaahan, että Libanoniin. Itsenäisen esikunnan komennossa on 25 ilmapuolustusprikaatia, joilla kaikilla oli ”maasta ilmaan” – ohjuspattereita. Lisäksi oli kaksi uudemmilla järjestelmillä (SA-8 ja SA-10) varustettua prikaatia. Ilmapuolustusjoukkoihin kuului myös useita kymmeniä tutka-asemia, sijoiteltuna ympäri Syyriaa ja Libanonia. Ilmapuolustusjoukkojen vahvuus oli noin 60 000 henkilöä.

Ilmavoimien ollessa huonossa tilassa, yritti Syyria tasapainottaa Israelin ilmaherruutta taktisilla ohjuksilla. Syyriassa uskottiin, että massiivinen ohjusisku Israelin lentokenttiä vastaan nollaisi Israelin ilmatoimintakyvyn. Syyrian ohjuskomentokeskus oli Alepossa, jossa sijaitti kolme taktista ohjusprikaatia. Kaikkiin prikaateihin kuului yksi pataljoona kalustonaan FROG-7 -ohjukset, yksi pataljoona kalustonaan SS-21 -ohjukset ja yksi pataljoona, jossa kalustona Scud -ohjukset. Ohjusjoukkojen tavoitteena oli muodostaa ensi-isku, jolla lamautetaan vihollisen ilmatoimintakyky ja saavutetaan aikaa ja toimintaedellytyksiä omille maajoukoille.⁶⁷

⁶⁷ Bennett, 2006.

Koulutus

1960-luvulta lähtien Syyriassa on toiminut kolme upseerien koulutuskeskusta; Maavoimien, Ilmavoimien ja Merivoimien koulutuskeskukset. Nuoret miehet iältään 18 – 23 vuotta voivat hakea näihin kouluihin. Pääsyvaatimuksena on pääsykokeen läpäisy, hyvä fyysinen kunto sekä lojaalisuus poliittista järjestelmää kohtaan. Kaikissa koulutuskeskuksissa koulutus kestää kaksi vuotta, jota seuraa välitön määrääminen palvelukseen. Vuosien saatossa syyrialaiden upseerien taso on vaihdellut huomattavasti. Lojaalius poliittista järjestelmää kohtaan on ollut määräävä tekijä. Upseerien ammatillisen tason nousuun vaikutti heidän kouluttamisensa Neuvostoliitossa ja muissa yhteistyövaltioissa. Pääsy yhteistyömaiden tarjoamaan koulutukseen vaati ensisijassa ammattitaitoa. 1980-luvulla suurin osa syyrialaisista sotilasta koulutettiin neuvostoliittolaisissa akatemioiden ja erikoiskursseilla. Koulutus käsitti ainakin ilmatorjunnan osalta niin upseereiden, aliupseereiden kuin myös tavallisten sotamiesten koulutuksen. Vuoteen 1987 mennessä 7 326 syyrialaista sotilasta oli saanut koulutuksensa Neuvostoliitossa.⁶⁸

Maavoimien koulutuskeskus sijaitsee Homsissa ja se on perustettu ranskalaisten toimesta vuonna 1933. Pääosin se kouluttaa kaikki jalkaväen upseerit tehtäviinsä. Muiden maavoimien aselajien edustajat käyvät perusteet akatemiassa, jonka jälkeen he siirtyvät aselajikouluihin, jotka sijaitsevat ympäri maata. Kurssiensa parhaat oppilaat pääsevät opiskelemaan Neuvostoliiton upseeriakatemioiden.

Merivoimien koulutuskeskus perustettiin vuonna 1962 ja se sijaitsee Latakissa. Ennen vuotta 1962 syyrialaiset meriupseerit koulutettiin Egyptin Laivastoakatemiassa. Koulutuskeskus on pieni ja se tuottaa vuosittain vain muutaman uuden upseerin palvelukseen.

Ilmavoimien koulutuskeskus perustettiin vuonna 1960 ja se sijaitsee Aleppossa. Tätä ennen ilmavoimien upseerit koulutettiin joko Iso-Britanniassa, Ranskassa tai Egyptissä. Pilottien osalta keskus antaa vain alkeiskoulutuksen, suurin osa pilottien koulutuksesta annetaan Neuvostoliitossa tai muissa Varsovan liiton maissa.

Reservin upseerit koulutetaan instituutissa, joka sijaitsee Aleppossa. Kandidaatit ovat yleensä yliopisto-opiskelijoita ja heidät valitaan vuosittaisesta varusmiessaapumiserästä. Kurssi käsittää yhdeksän kuukauden yhteiskoulutuksen, jonka jälkeen kandidaatit lähetetään palvelukseen yleensä jalkaväkijoukkoihin. Osa kandidaateista valitaan erityiskoulutukseen, joka kestää ko-

⁶⁸ Zolotarev, 2000, s. 85.

ko varusmiespalvelun ajan. Tämän jälkeen erityiskoulutetut ylennetään aliluutnanteiksi ja heille tarjotaan työpaikkaa asevoimista.⁶⁹

Maavoimien johtaminen

Koko asevoimia komensi suvereenisti ylipäällikkönä niin sodan kuin rauhankin aikana maan presidentti. Presidentti ja hänen välitön lähipiirinsä nimitti upseerit kaikkiin avaintehtäviin. Vuonna 1985 toteutetun armeijakuntien perustamisen jälkeinen komentoketju on esitetty kuvassa 3. Uudistusta ennen maavoimien esikunnalla oli ollut johdettavanaan jopa 8 erillistä divisioonaa sekä jopa 24 erillistä prikaatia ja rykmenttiä⁷⁰. Ilmatorjuntaa oli johtanut erillinen Ilmatorjunnan esikunta, jolla oli ollut alaisinaan jopa 63 ilmatorjuntaohjus- tai – tykkipatteria. Ilmatorjunta esikunta oli kuulunut maavoimien esikunnan alaisuuteen ja ilmatorjunnan henkilöstö koostui maavoimien tai ilmavoimien henkilöstöstä.

Koko asevoimien henkilöstö koostui aktiiviupseereista, asepalvelustaan suorittavista varusmiehistä ja palvelukseen kutsutuista reserviläisistä. Varsinkin maavoimissa joukkojen johtamista vaikeutti aktiivipalveluksessa olevan aliupseeriston puuttuminen. Kautta koko maan itsenäisyyden ajan oli ryhmien ja jopa joukkueiden johtajat koottu asevelvollisista. Näin ollen asiantuntemus varsinaisella taisteluita käyvillä osilla on jäänyt varsin alhaiseksi.⁷¹

Vuoteen 1986 asti tykistö toimi omana erillisenä aselajinaan, eikä sitä ollut alistettu orgaanisesti millekään isommalle joukolle. Esimerkiksi divisioonalla ei ollut omaa tykistöä organisaatiossaan. Vuonna 1985 maavoimien kokoonpanossa oli kuusi erillistä tykistöprikaatia. Vuonna 1986 tykistö jaettiin divisiooniin ja jokainen divisioona sai omana tykistöprikaatinsa. Oma erillistä tykistöä ei enää tarvittu, koska taktisten ohjusten ja tykistörakettien merkitys on kasvanut.

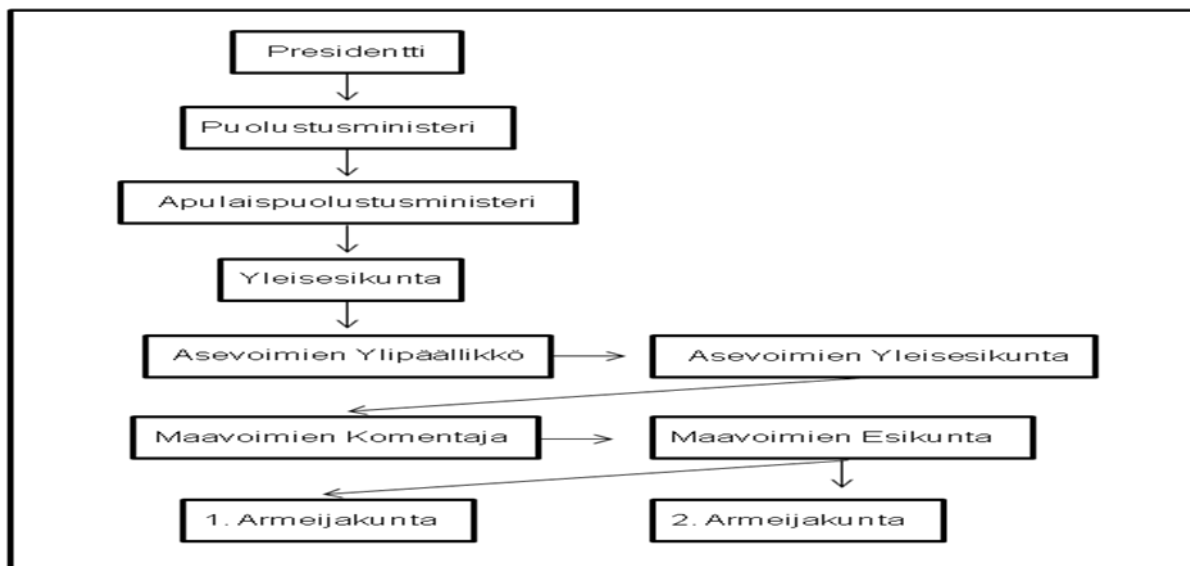
Myös erikoisjoukkojen merkitys on jatkanut kasvuaan läpi koko 1980-luvun. Vuonna 1990 erikoisjoukoilla oli myös maavoimien alaisena yksi erillinen erikoisjoukkodivisioona.

⁶⁹ Sinai, viitattu 12.3.2008.

⁷⁰ IISS: Military Balance -julkaisut, 1984-1985. Alajohtoportaiden määrä vuodelta 1984.

⁷¹ Cordesman, 2008, s. 165.

Kuva 1. Asevoimien komentoketju maavoimiin vuoden 1985 organisaatiouudistuksen jälkeen.⁷²

Maavoimien aseistus

Maavoimien aseistus on vaihtunut toisen maailmansodan jälkeisten vuosien ja sitä edeltäneiden vuosien ranskalaisesta kalustosta neuvostoliittolaisvalmisteiseen kalustoon. Tekniikan kehittymisen myötä Syyria oli pakotettu uusimaan sotilaallista kalustoaan. Toisaalta, myös Neuvostoliitto oli pakotettu toimittamaan Syyrialle uutta kalustoa varmistaakseen tämän pysymisen vaikutuspiirissään.

Suezin kriisin jälkeen vuonna 1956 kontaktit sosialististen maiden ja arabien välillä tiivistyivät. Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden asiantuntijat arvioivat Lähi-idän konfliktien olevan osa kansainvälistä konfrontaatiota ja Eisenhower – doktriinin, Yhdysvaltain strateginen herruus alueella, suorana hyödyntämisenä. Ensimmäinen kommunistisen politbyroon päätös asetoimituksista arabimaihin tehtiin 15. toukokuuta 1959. Bulgarian aseellisten joukkojen vähentäminen rajusti vuosina 1956–1959 mahdollisti neuvosto- ja bulgarialaisvalmisteisten aseiden suuren määrän myymisen kolmansiin maihin, kuten Irakiin, Indonesiaan ja Ghanaan. Tammikuussa 1962 syyrialainen sotilasdelegaatio vieraili Bulgarian pääkaupungissa, Sofiassa. Delegaatio nosti esille kysymyksen sotilaallisten tarvikkeiden toimittamisesta vahvistaakseen maan puolustuksellisia valmiuksia vihamielisiä naapureita Israelia ja Turkia vastaan.

⁷² Cordesman, 2008, s. 165. Ilmavoimien ja Merivoimien osalta samanlainen. Puolustushaarojen komentajat ovat komentoketjussa samalla tasolla.

Syyrian johdon pyyntöön sisältyi neljä pääkohtaa:

1. avustaminen neuvosto- ja tshekkoslovakialaisvalmisteisten lentokoneiden, panssarivaunujen, ohjusten ja tykkien toimittamisessa,
2. bulgarialaisvalmisteisten varusteiden (T-34 ja T-54 ammuksia, laskuvarjoja, maamiinoja, 120 mm, 107 mm ja 82 mm kranaatinheittämiä) toimittaminen,
3. pilottien ja laskuvarjohyppääjien kouluttaminen sekä avustaminen ilmasotakoulun perustamisessa Syyriaan sekä
4. Bulgarian osallistuminen Syyrian sotilaslentokenttien sekä komentopaikkojen rakentamiseen.⁷³

Syyrian ja Neuvostoliiton välillä oli sovittu vuonna 1956 suoraan sopimus, jossa Neuvostoliitto toimittaa Syyrialle T-34 (myöhemmin T-54) panssarivaunuja, Su-100 rynnäkkötykkeitä, BTR-152 kuljetuspanssarivaunuja, 37 millimetrin ilmatorjuntatykkeitä ja 122 millimetrin haupitseja. Samana vuonna neuvostoliittolaiset asiantuntijat aloittivat Katanin lentotukikohdassa kahden panssariprikaatin kokoonpanon suunnittelun.⁷⁴

Neuvostoliiton asetoimitukset jatkuivat koko kylmän sodan ajan aina maan hajoamiseen asti.

Aina 1950-luvun lopulle pääosa Syyrian *panssarikalustosta* oli vanhoja ranskalais- tai saksalaisvalmisteisia vaunuja. Vaunut pysyivät maavoimien kalustossa aina 1960-luvun lopulle. Niiden korvaajiksi tuli vuodesta 1959 alkaen neuvostoliittolaisia T-34 panssarivaunuja. Vuonna 1969 panssarijoukkojen kalusto koostui sadasta T-34 vaunusta ja 300 uudemmasta T-54/55 vaunusta. Panssarijoukkojen merkityksen kasvun myötä myös panssarivaunujen määrä nousi, ollen vuonna 1970 jo 850 T-34 tai T-54/55 panssarivaunua. Kehitys jatkui samanlaisena ja vuonna 1972 panssarivaunujen lukumäärä nousi jo noin 1 200 kappaleeseen. Vuonna 1975 tuli Neuvostoliitosta Syyrialle käyttöön ensimmäiset T-62 panssarivaunut. Niiden käyttöönoton myötä panssarivaunujen kokonaislukumäärä nousi vuonna 1976 2 100 kappaleeseen. T-34 panssarivaunuista luovuttiin vuonna 1980 kun tilalle tuli uusinta neuvostokalustoa, T-72 panssarivaunut. Huippu panssarivaunujen määrässä saavutettiin vuonna 1984, jolloin niitä oli

⁷³ Jordan Baev: Bulgarian Arms Delivery to Third World Countries, 1950-1989. Artikkelin

Parallel History Project Internet-sivuilla. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa):

http://www.php.isn.ethz.ch/collections/coll_armstrade/introduction.cfm?navinfo=23065. Viitattu 10.3.2008.

⁷⁴ Zolotarev, 2000, s. 84.

yhteensä noin 4 200 kappaletta. Seuraavana vuonna uusien panssarivaunujen toimittaminen Neuvostoliitosta loppui ja samalla vanhimpia T-54/55 vaunuja alettiin linnoittaa kiinteisiin tuliasemiin ja niistä tehtiin paikallaan pysyviä panssarintorjunta-aseita. Panssarivaunujen lukumäärän nousu pysähtyi 1980-luvun lopulla ja vuonna 1991 panssarikalusto koostui 2 050 T-54/55 vaunusta, joista noin 1 100 oli linnoitettuja, 1 000 T-62 vaunusta ja 950 T-72/72M vaunusta.⁷⁵

Yksittäisen jalkaväkimiehen henkilökohtainen aseistus on muuttunut 1940, 1950 ja 1960-luvun puoliautomaattikivääristä neuvostoalkuperää olevaksi rynnäkkökivääriksi. Joukkojen liikkuvuus on noussut. 1960-luvun puolivälissä tulivat ensimmäiset panssaroidut miehistönkuljetusajoneuvot, BTR-152. Vuonna 1970 *mekanisoidut joukot* liikkuvat 600 BTR-152:lla. Vuonna 1973 ajoneuvoja oli jo 1 000 kappaletta. Vuonna 1977 ajoneuvojen lukumäärä nousi 1 600 ja ensimmäiset miehistönkin kuljettamiseen tarkoitetut rynnäkköpanssarivaunut, BMP-1 vaunut tulivat käyttöön. 1980-luvun puolivälissä maavoimilla oli käytössään 400 BMP -vaunua ja 1 600 BTR tyyppistä ajoneuvoa. BMP -vaunujen suosio jatkoi nousuaan, mutta 1980-luvun lopussa BTR kalustosta alettiin luopua niiden vanhanaikaisuuden perusteella. Vuonna 1989 saavutettiin huippu miehistönkuljetusajoneuvojen määrässä, BMP-1 vaunuja oli 2 350 ja vanhempia BTR-40/50/60/152 ja OT-64 vaunuja yhteensä 1 450 kappaletta.

Helikoptereidenkin käyttö joukkojen kuljetuksessa kasvoi erikoisjoukkojen merkityksen kasvun seurauksena. Ensimmäiset Mi-1 ja Mi-4 helikopterit tulivat käyttöön vuonna 1967. Niillä oli tarkoitus kuljettaa laskuvarjojoukkoja kohteensa päälle ja suorittaa maahanlasku. Kopterit ovat ilmavoimien alaisuudessa ja pääosin miehistönkuljetus ja rahdin kuljetus tehtävissä.

Panssarintorjunta oli ollut oleellisin jalkaväen keinoista pysäyttää israelilaispanssarien kulku. Libanonissa olleet syyrialaisjoukot kehittivät pienet, mutta liikkuvat panssarintorjuntapartiot. Ne soveltuivat hyvin vuoristoiseen maastoon. Israelin itsenäistymissodassa panssarintorjunta-aseina käytettiin polttopulloja ja sen jälkeen lähitorjuntaan sinkoja. Vuonna 1975 tulivat ensimmäiset panssarintorjuntaohjukset, jotka mahdollistivat ampumisen jopa yli kilometrin etäisyydelle.

⁷⁵ IISS: Military Balance -julkaisut 1968-1991. Roubicek, 1977, s. 79-81.

Jalkaväen tarvitseman epäsuoran tulen muodostivat 1940-luvulta lähtien kranaatinheittimet. Niitä on ollut kaliiberiltaan 60, 82, 120, 160 ja jopa 240 millimetrisiä.⁷⁶

4.3 Ilmavoimat

Ilmavoimat perustettiin vuonna 1948 ja merivoimat vuonna 1950.⁷⁷ Ilmavoimiin kuului perustettaessa noin 50 konetta, joista 10 oli uusinta toisen maailmansodan mallia. Ilmavoimat on kautta historiansa ajan kärsinyt tehokkaan käytön puutteesta. Israelin itsenäistymissodassa ilmavoimat taisteli huippukalustolla vastustajan huonompaa kalustoa vastaan. Syyrialaiset kärsivät kovia tappioita johtuen lentäjiensä heikosta koulutustasosta. Israelilaiset lentäjät olivat kouliintuneet Ison-Britannian tai Yhdysvaltojen armeijoissa taistelemaan saksalaisia vastaan toisessa maailmansodassa. Suuresta kalustoylivoimasta ei ollut hyötyä, kun sitä ei osattu käyttää oikein.

Kuuden päivän sodassa vuonna 1967 syyrialaiset lentokoneet tuhottiin lentokentille. Harvoista koneista, jotka ehdittiin saada ilmaan, ei ollut hyötyä suurta ylivoimaa vastaan. Israelilaisien ylivoima sekä määrässä että taidossa oli liikaa Syyrian ilmavoimille. Huolimatta Ramallahin sodan yllätyksestä, jonka Syyrian asevoimat hyökkäyksellään aiheutti, ei ilmavoimat päässyt hyödyntämään sitä. Tämä johtui siitä, että ilmavoimille ei ollut edes suunniteltu minikäänlaista roolia hyökkäykseen. Israelin ilmavoimat sai rauhassa temmata ilmaherruuden. Israelin hyökätessä Libanoniin vuonna 1982 Syyrian ilmavoimista ei ollut apua maassa taisteleville joukoille, koska koneet komennettiin taistelutehtäviin liian myöhään ja taas kerran lentäjien koulutustaso oli huomattavasti huonompi kuin israelilaisten lentäjien.

Syyrian ilmavoimien suorituskykyä heikensivät ilmavoimien aliarvostus, lentäjien huono koulutustaso tehtäviinsä ja kyvyttömyys nopeisiin huoltotoimenpiteisiin vikojen ilmaantuessa.⁷⁸

Syyrian ilmavoimien aliarvostus pohjautui Israelin itsenäistymissodassa koettuun karvaaseen tappioon. Vaikka ilmavoimien kalusto uusittiinkin tappioiden osalta aina kun niitä oli koettu, ei ilmavoimille suunniteltu taisteluita tukevia tehtäviä. Osaltaan tämä johtui kunnollisen ilmasta maahan vaikuttamisen kyvyn puutteesta, osiltaan tappioiden pelosta. Ilmavoimien ali-

⁷⁶ IISS: Military Balance -julkaisu 1968-1991.

⁷⁷ Keegan, 1983, s. 561.

⁷⁸ Pollack, 2004, s. 476, 500, 511. Cordesman, 2008, s. 178-182.

arvostuksen poistumiseen ei vaikuttanut edes se tosiasia, että asevoimien ylipäällikkö, presidentti Assad oli entinen ilmavoimien lentäjä.

Lentäjien huono koulutustaso tehtäviinsä oli korostunut jokaisessa sodassa, jossa ilmavoimat oli mukana. Se ei korjaantunut edes neuvostoliittolaisten kouluttajien toimenpitein. Lentäjät yrittivät paikata koulutuksen aukkoja rohkeudella, joka ajoi heitä jopa itsemurhalentoihin. Huono koulutustaso pohjautui loppujen lopuksi koko syyrialaisen väestön heikkoon yleisvistyksen. Syyrialainen nuoriso oli kuitenkin se rekrytointipohja, josta lentäjätkin valittiin.

Kaluston huolto ja kunnossapito eivät ole koskaan olleet syyrialaisen hyveitä. Voimakkaina Neuvostoliiton avun vuosina totuttiin, että jos jokin meni rikki, se korvattiin. Lentokoneiden osalta tämä oli huomattavasti vaikeampaa. Lentokoneet tarvitsevat huoltamista jokaisen lentokerran jälkeen. Sekä vuonna 1967, 1973 että 1982 israelilaiset pääsivät välilaskun jälkeen huomattavasti nopeammin takaisin ilmaan kuin syyrialaiset. Tätä kuvastaa hyvin taulukko 1 syyrialaisen ja israelilaisten lentosuoritusten määrän vertailusta vuoden 1973 sodassa.

Taulukko 1: Israelin ja Syyrian ilmavoimien rynnäkkösuoritukset Ramallahin sodassa lokakuussa 1973.⁷⁹

Lokakuu	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Israel	25	247	188	168	230	353	197	133	48	62	30	18	0	2	4	55	24	42
Syyria	100	20	NA	85	80	50	NA	NA	NA	NA	20	NA	0	2	NA	24	NA	0

Ilmavoimien organisaatio

Syyrian ilmavoimia johti ilmavoimien komentaja apunaan ilmavoimien esikunta. Ilmavoimien komentaja ja esikunta olivat verrattavissa maavoimien vastaaviin. He molemmat raportoivat suoraan yleisesikunnan päällikölle. Ilmavoimat oli organisoitu laivueiksi, jotka koostuivat 10–20 lentokoneesta, jaettuna konetyypeittäin ja tehtävittäin. Vuonna 1975 oli yhteensä kymmenen laivuetta. laivueet oli hajautettu ympäri maata oleviin lentotukikohtiin. Lentotukikohtien suojaksi oli järjestetty voimakas ilmatorjunta. Kaikki lentotukikohdat olivat myös hyvin naamioituja. Vuonna 1975 ilmavoimissa palveli 25 000 henkilöä.

Vuonna 1976 ilmavoimiin perustettiin yksi tiedustelulaivue. Sen tarkoituksena oli suorittaa tiedustelulentoja vastustajan syvyyteen. Syyrian tiedustelukyky oli lähes kokonaan tiedustelu-

⁷⁹ Pollack, 2004, s. 500.

lentokoneiden (miehitettyjen ja miehittämättömien) varassa, koska sillä ei ollut omia vakoi-lusatelliteja toisin kuin Israelilla.⁸⁰

Vuonna 1978 ilmavoimien koneiden lukumäärää nostettiin huomattavasti ja näin myös laivu-eiden lukumäärä nousi. Laivueita oli silloin 19 kappaletta. Vuonna 1981 laivueiden lukumäärä nousi 24:ään. Ne jaettiin ilmasta maahan toimiviin, hävittäjä- ja kuljetuslaivueisiin. Samalla henkilöstön lukumäärä nousi 45 000-50 000. Vuonna 1984 henkilöstön lukumäärä nousi 70 000. Laivueiden lukumäärä nousi 26:een. Vuonna 1987 ilmavoimien henkilöstön lukumäärä laski takaisin 45 000 henkilöön, mutta laivueiden lukumäärä ja lentokoneiden lukumäärä pysyi samana. Vuonna 1989 laivueiden lukumäärä lähti takaisin nousuun ollen yhdeksän rynnäkölaivuetta, 17 hävittäjälaivuetta ja kaksi kuljetuslaivuetta. Lentokoneiden ja laivueiden määrä on kasvanut lähes koko 1980-luvun ajan ollen vuonna 1990 558 lentokonetta jaettuna 31 laivueeseen. Ilmavoimien henkilöstön määrä ei ole kuitenkaan palannut vuoden 1984 tasolle vaan oli vuonna 1991 40 000 henkilöä.⁸¹

Helikopterit ja -joukot kuuluvat ilmavoimien alaisuuteen. Helikopterijoukot on jaettu taistelu-helikopteriosastoihin ja kuljetushelikopteriosastoihin.

Ilmavoimien kalusto

Kuten edellä mainittiin, koostui Syyria ilmavoimien lentokalusto 1940 ja 1950-luvuilla toisen maailmansodan aikaisesta kalustosta. Pääosin lentokoneet olivat englantilaisvalmisteisia, mutta muutamia saksalaisiakin oli joukossa. 1950-luvun ja 1960-luvun alussa koneet olivat Ranskasta hankittuja. 1960-luvun puolivälissä ilmavoimien kalusto vaihtui Neuvostoliiton asetoi-mitusten ansiosta Mig -tyyppiseksi ja samalla ilmavoimien kalusto saavutti Israelin ilmavoi-mien teknisen etumatkan. Ensimmäiset rynnäkkökoneet olivat Mig-15 ja 17 tyyppiset koneet sekä Su-7 koneet. Mig-21 tyyppin koneita käytettiin pelkästään torjuntahävittäjätehtävissä. Edellä mainitut konetyypit säilyivät ilmavoimien pääkalustona aina vuoteen 1972, jolloin Mig-15 kalustosta luovuttiin. Niiden korvaajiksi tulivat vuonna 1973 Il-28 pommittajat. Mig-17 ja Su-7 koneiden korvaaminen alkoi vuonna 1974, jolloin ensimmäiset Mig-23 tulivat osaksi Syyrian ilmavoimien kalustoa. Kyseinen konetyyppi edusti uusinta neuvostoliittolaista teknologiaa ja se pystyi realistisesti haastamaan kaikki länsimaiset konetyypit. Seuraavan ker-ran ilmavoimien kalustoa uusittiin vuonna 1976, jolloin organisaatioon tuli tiedustelulaivue,

⁸⁰ Cordesman, 2008, s. 178-183.

⁸¹ IISS: Military Balance -julkaisut 1979-1991.

kalustonaan Mig-25 tyyppin koneet. Laivueen miehistön epäiltiin kuitenkin olevan neuvostoliittolaisia. Vuonna 1978 kalustoon tuli mukaan Mig-27 tyyppin koneet. Niitä saatiin Neuvostoliitosta aluksi vain 12 kappaletta, mutta jo seuraavana vuonna niitä oli jo 48 kappaletta. Su-7 tyyppin koneiden korvaaminen alkoi vuonna 1980, jolloin saapuivat ensimmäiset Su-20 koneet. Mig-17 koneiden korvaaminen alkoi vasta 1980-luvun lopulla ja vuonna 1988 käytössä oli 33 kappaletta Su-22 koneita. Samana vuonna ilmavoimat sai ensimmäiset Mig-29 tyyppin koneet.

1960-luvulta lähtien ilmavoimiin on kuulunut myös muutamia kuljetuskoneita. Niitä on saatu ostettua Neuvostoliiton lisäksi muun muassa Yhdysvalloista. Koneita tarvittiin materiaalin siirtämisen lisäksi muun muassa avustamaan helikoptereita erikoisjoukkojen kuljetuksissa. Koneet olivat vuoteen 1977 asti Iljushin ja C-47 kalustoa. Vuonna 1978 ilmavoimien vahvuuteen tulivat Neuvostoliitosta uudet Antonov -tyypin koneet, jotka korvasivat C-47 koneet. Iljushin ja Antonov -koneet säilyivät pääkuljetuskoneina aina 1990-luvulle asti.⁸²

⁸² IISS: Military Balance -julkaisut 1968-1991.

5. YHTEENVETO

Syyria on kehittänyt asevoimiaan voimakkaasti toisen maailman sodan jälkeen. Asevoimat toimi heti itsenäistymisen jälkeen sisäpolitiikan välineenä, mutta Israelin perustaminen ja kaikkien Lähi-idän arabien halu auttaa Israelin alueelle jääneitä palestiinalaisia ja sitä kautta tuhota Israel, ajoivat Syyrian asevoimat aggressiivisen ulkopolitiikan välineeksi. Asevoimien tavoitteet olivat palestiinalaisten vapauttaminen ja Israelin tuhoaminen. Taustalla vaikutti myös epävirallisesti Syyrian halu olla johtovaltiona Lähi-idän arabimaailmassa. 1940 ja 1950-lukujen tavoitteiksi voi asettaa myös Suur-Syyrian perustaminen liittämällä keskenään läheiset kansat Syyrian johdolla yhteen. Näitä kansoja Syyrian lisäksi olivat Libanon, Palestiina ja Jordania. Hyökkäys koettiin ainoaksi keinoksi saavuttaa asetetut tavoitteet.

Selkeä tarve kehittää asevoimia on ollut seurausta siitä seikasta, että Israel on ollut vihollinen Syyrialle. Muiden Lähi-idän arabivaltioiden sopeutuessa virallisesti vallitsevaan tilanteeseen, on Syyriasta tullut eräänlainen arabien edustaja sodassa Israelia vastaan. Syyrialla on ollut tähän oma halu pohjautuen edellä mainittuihin tavoitteisiin, sekä myös selkeä tarve. Israel miehitti Syyrialta Kuuden päivän sodassa Golanin kukkulat ja ne mahdollistavat jopa pelkän optisen valvonnan syvälle Syyrian alueelle ilman nykyaikaisia teknisiä valvontajärjestelmiä. Ennen Kuuden päivän sotaa Syyrian asevoimat kykeni ryhmittämään joukot ja valmistelemaan hyökkäykset suojassa. Tämä muuttui oleellisesti. Menetettyyn suojaan yritettiin saada ratkaisua Ramallahin sodassa 1973, jossa Syyrian asevoimat yritti ensisijaisena tavoitteenaan vallata takaisin edellisessä sodassa menetetyt Golanin kukkulat. Tässä ei onnistuttu ja Syyria oli pakotettu etsimään toista ratkaisua. Ratkaisuksi muodostui Libanon. Sisällissodan partaalla oleva Libanon oli heikko ja tarvitsi ulkopuolista apua. Syyria tarjosi sotilaallista apuaan, virallisena tavoitteenaan tukea maan valtaapitäviä kapinoivia vastaan. Epävirallisena tavoitteena oli kuitenkin uuden lähtöalueen valtaaminen ja sitä kautta muodostaa uhka Israelia vastaan pohjoisesta.

Itsenäisyyden alkutaipaleen jälkeen uhka Syyrian valtion sisältä, kansalaisten taholta on ollut vähäinen. Suurimpana sisäisenä uhkana ovat olleet aina 1970-luvulle asti vallankaappaukset, joissa vaikutusvaltaiset sotilaat ovat pyrkineet saamaan käsiinsä myös poliittisen vallan. Uhka sotilaallisesta vallankaappauksesta poistui vuonna 1970 kun valtaan nousi ilmavoimien upseeri Hafez al-Assad. Hän otti asevoimat tiukkaan komentoon ja aloitti asevoimien puhdistuksen korruptiosta ja poliittisen vallanhimosta. Komentajien tehtäviä alettiin kierrättää nopeammalla aikataululla, jolla pyrittiin estämään komentajia saamasta ote joukkoihin, joilla toteuttaa mah-

dollinen sotilaallinen vallankaappaus. Samalla maan koululaitos, tiedotusvälineet, kulttuurilaitokset ja ylipäätään kaikki, joilla oli vähääkään merkitystä kansalaisten mielipiteen muokkaamiseen, otettiin tiukkaan valtion hallinnon kontrolliin. Maata hallitsi yhdessä presidentin kanssa Baath-puolue ja oppositio hajotettiin käytännössä kokonaan. Tämä tarkoitti sitä, että maassa vallitsi yksi mielipide, johon kaikki kansalaiset alistettiin. Koska kansalaisten mielipiteet olivat rajoitettuja muun hallinnon toimesta, ei sotilaiden tarvinnut siihen enää puuttua. Tämä mahdollisti asevoimien tehtävien rajaamista pääosin ulkoisen uhkan tuhoamiseen tai torjumiseen. Ainoat joukot, jotka olivat erotettu ulkoisen uhkan tuhoamisesta tai tuhoamisesta, olivat hallituksen ja presidentin omat henkivartiojoukot.

Syyrian asevoimat on kasvanut henkilöstömäärällisesti huomattavasti vuosien 1948 – 1990 välillä. Lähtökohta oli 12 000 miestä organisoituna pataljooniksi ja erillisiksi osastoiksi. Asevoimien johdossa toimi ranskalaisia upseereita. Tarve henkilöstömäärän kasvattamiseen on tullut uhkasta, tavoitteista ja taktiikasta. Mahdollisuus henkilöstömäärän kasvattamiseen on tullut yleisestä asevelvollisuudesta ja maan voimakkaasta väestönkasvusta. Tavoitteena ollut Israelin tuhoaminen nähtiin mahdolliseksi ainoastaan lyömällä Israelin asevoimat ja valtaamalla sen maa-alue. Tähän katsottiin pystyttävän ainoastaan keräämällä joukkoja tarpeeksi, jotta saavutettaisiin ylivoima. Vanha taktinen oppi, että hyökkääjä tarvitsee ainakin kolmikertaisen ylivoiman, oli oppina myös Syyrian asevoimilla. Myös tavoitteena ollut Suur-Syyrian perustaminen vaati asevoimien johdon, ja myös poliittisen johdon mielestä ainakin alkuvaiheessa paljon joukkoja. Suurella joukkojen määrällä mahdollistettaisiin jatkuva läsnäolo alueilla, joilla katsottiin voivan syntyä kapinaa uutta hallintoa vastaan. Toisen maailmansodan aikaiset taktiset opit vaativat myös huomattavan määrän joukkoja. Joukkojen määrän tarvetta ei vähentänyt myöskään 1960-luvun lopulla ja 1970-luvulla vaikuttanut Neuvostoliiton mallin mukainen suurvalta-armeijan mukainen taktiikka. Alueellisesti väkiluvultaan ja pinta-alaltaan suuri Syyria omaksui neuvostoliittolaisten neuvonantajien johdolla itselleenkin suurvalta-armeijan opit. Ne tarkoittivat uusien, suurempien yhtymien luomista ja asevoimien henkilöstömäärän nostamista entisestään. Ennen neuvosto-oppien omaksumista Syyrian asevoimat käytti taisteluissa suoraan kaikkia joukkojaan. Neuvosto-opit painottivat erityisesti reservin merkitystä. Joukkojen jako iskeviin osiin ja reserviin kasvatti henkilöstön määrän tarvetta ja myös asetti haasteita koulutukselle.

Mahdollisuus asevoimien henkilöstömäärän kasvattamiseen tuli yleisestä asevelvollisuudesta. Israel muodosti ja muodostaa edelleen uhkan Syyrialle. Itsenäisyyden alkuvuosien asevoimat

koostui käytännössä ammattilaisista, mutta varsin pian havaittiin, että yleinen asevelvollisuus oli ainoa keino koota armeija, joka muodostaisi uhkan myös Israelille. Yleinen asevelvollisuus on ollut kansaa yhdistävä voima, koska käytännössä kaikki miespuoliset kansalaiset ovat suorittaneet sen ja osallistuneet toimiin asevoimien tavoitteiden saavuttamiseksi. Tätä kautta asevoimien ponnistelut tavoitteiden saavuttamiseksi eivät ole jääneet pelkästään asevoimien varalle, vaan koko kansa on ollut niistä tietoinen ja osallinen niihin. Yleinen asevelvollisuus on ollut myös taloudellinen vaihtoehto. Syyrian väkiluku on kasvanut voimakkaasti itsenäisyyden aikana vuoden 1948 noin kolmesta miljoonasta henkilöstä vuoden 1990 12,3 miljoonaan. Tämä on asettanut vaatimuksia koulutukselle, kalustolle ja ylipäättään olosuhteille palvelulla asevelvollisena. Toisaalta se on myös antanut mahdollisuuksia muodostaa kansanarmeija, laajoja, massoja vaativia yhtymiä, erikoisosaamista vaativia joukkoja ja niin edelleen. Vaikka koulutetut nuoret miehet ovat pystyneet välttämään asevelvollisuuden, on asevoimat silti saanut riveihinsä sivistynyttä ja osaavaa väkeä. Upseeristo on koostunut alkuvuosien jälkeen melkein puhtaasti maan vähemmistökansasta, alaweista. Tämä on sekä yhtenäistänyt kansaa, että hajottanut sitä. Alawit ovat päässeet tätä kautta vaurastumaan sekä kouluttautumaan, mutta toisaalta valta on keskittynyttä. Tämä vallan jako ei rajoitu pelkästään asevoimiin, vaan se toimii myös maan poliittisessa johdossa.

Tarve asevoimien henkilöstömäärän nostamiseen loppui, kun sekä Syyrian valtion, että asevoimien johdossa huomattiin Israelin tuhoamisen olevan perinteisellä sotilaallisella hyökkäyksellä käytännössä mahdotonta. Painopiste suurista yhtymistä siirrettiin erikoisjoukkoihin, jotka pystyivät toimimaan itsenäisesti vihollisen selustassa ja aiheuttamaan siellä suurta tuhoa. Luopuminen suorasta sotilaallisesta vaikuttamisesta tavoitteeseen pääsemiseksi ja siirtyminen tukemaan erilaisia Israelin vastaisia liikkeitä, vaikutti myös tarpeeseen vahvistaa ja ylläpitää asevoimien suurta henkilöstömäärää.

Varsinaisia liittolaisia Syyrialla ei pitkäaikaisessa sodassa Israelia vastaan ole juurikaan ollut. Lyhytikäinen valtioliitto Egyptin kanssa oli oikeastaan pakon sanelema Syyrian osalta. Maasta puuttui selkeä johtaja ja Egypti oli ainoa, josta saattoi saada jotain, joka yhdistäisi maata. Valtioliitto kuitenkin purkautui lähinnä upseeriston painostuksesta, koska maiden yhteisiin asevoimiin ei auennut syyrialaisille upseereille tarpeeksi vastuullisia virkoja. Valtioliitossa Syyria ja etenkin sen asevoimat jäi altavastaajan asemaan varsinkin materiaalihankinnoissa. Yhteisellä puolustusbudjetilla varustettiin lähinnä Egyptin asevoimia.

Israelin itsenäistymissodassa vuonna 1948 kaikki Israelia ympäröivät maat muodostivat keskenään yhteisrintaman, mutta varsinaisia liittolaisia ne eivät olleet. Yhteisrintama kesti vain kyseisen sodan ajan ja kaikilla kyseisillä valtioilla oli omat tavoitteensa Israelin suhteen. Varsinaisesti Lähi-idän arabien yhteistyö Israelin kukistamiseksi loppui 1960-luvun lopulla, jolloin Egypti allekirjoitti rauhansopimuksen Israelin kanssa.

Jo 1950-luvulla alkoi Syyrian ja Neuvostoliiton välinen sotilaallinen yhteistyö, joka jo samalla vuosikymmenellä laajeni käsittämään myös Syyrian ja muiden Varsovan liiton maiden välisen sotilaallisen yhteistyön. 1950-luvulla yhteistyö oli vaatimatonta, käsittäen ainoastaan kaluston ostamista pienessä mittakaavassa itäblokin maista. 1960-luvulla yhteistyö laajeni koskemaan myös upseerien koulutusta ja asiantuntija-avun saamista Varsovan liiton maista. Vuosikymmenen lopulla myös Puna-armeijan käyttämää taktiikkaa alettiin soveltaa Syyrian asevoimissa. Apu itäblokin maista huipentui 1960-luvun loppuun ja 1970-luvun alkuun, jolloin Syyria oli käytännössä ainoa itäblokin avun saaja Lähi-idässä. Apu koski niin kalustollista tukea, koulutus- ja asiantuntijatukea kuin myös suoraa taloudellista tukea. Tuki oli kolmen vuosikymmenen aikana kokonaisuudessaan varsin mittavaa ja käytännössä mahdollisti Syyrian asevoimien nykyaikaistamisen ja erityisesti sen, että Syyrian asevoimat muodosti varteenotettavan uhkan Israelin asevoimille. Tämän osoittaa se seikka, että Israel ei halunnut luovuttaa takaisin Kuuden päivän sodassa Syyrialta valtaamiaan Golanin kukkuloita. Israel halusi valvoa Syyrian asevoimien tekemisiä ja estää mahdolliset hyökkäysvalmistelut.

Vaikka Neuvostoliiton ja Syyrian välit olivatkin läheiset, ei voida puhua kuitenkaan liittolaisuudesta. Kummallakin valtiolla oli omat intressinsä olla yhteistyössä toistensa kanssa. Syyrialla ensisijaiset intressit olivat sotilaalliset, Yhdysvallat tuki Israelia ja Neuvostoliitto oli käytännössä ainoa, josta sotilaallista materiaalia oli saatavilla. Materiaalin halpa hinta oli seurausta suurvaltojen välisestä kilpailusta vaikutusvallasta. Tämä kilpailu hyödytti Syyriaa. Syyrian intresseissä oli siis ylläpitää suurvaltojen välistä kilpailua, jotta se itse saisi välineitä toteuttaa omat tavoitteensa alueella. Kilpailun ylläpitämistä Syyria toteutti lähinnä olemalla yhteistyössä Neuvostoliiton kanssa, toteuttamalla sisäpolitiikkaa, joka miellytti Neuvostoliittoa ja olemalla vihollinen Yhdysvaltojen alueellisesti suurimman tuettavan, eli Israelin kanssa. Periaatteessa, voidaan sanoa, että Syyria olisi hyväksynyt tukea mistä tahansa, jos se olisi sitä saanut. Syyrian ja Neuvostoliiton intressit kohtasivat. Neuvostoliiton tuki mahdollisti Syyrian omien sotilaallisten ja poliittisten tavoitteiden ajamisen. Ilman tätä vahvaa omaa halua Syyria olisi

luultavasti menetellyt samoin kuin Egypti ja allekirjoittanut rauhansopimuksen Israelin kanssa ja luopunut Neuvostoliiton tarjoamasta tuesta.

Taloudellisesti Syyria on panostanut voimakkaasti asevoimiensa kehittämiseen. Huippuvuosi-
na, 1970-luvulla, jopa neljännes koko maan kansantuotteesta meni puolustusbudjettiin eli ase-
voimien kehittämiseen ja ylläpitoon. Syyrialla oli 1950-luvulta aina 1980-luvun loppuun voi-
makas tukija, Neuvostoliitto, joka omien intressiensä nojalla tarjosi teollisuutensa tuotteita
Syyrian käyttöön suhteellisen edullisesti. Suuri taloudellinen panostus asevoimiin tarkoitti
sitä, että puolustusbudjettiin myönnetty varat olivat joltain muulta valtion sektorilta pois.
Luodakseen Syyriasta sotilaallisesti tasavertaisen vastustajan Yhdysvaltojen tukemalle Israe-
lille, Neuvostoliitto rahoitti Syyrian sisäisiä hankkeita, muun muassa siviili-infrastruktuurin
rakentamista. Syyrian voimakas panostus asevoimiin ei siis ollut pelkästään Syyrian oma va-
linta, vaan siihen myös vaikutettiin ulkopuolelta. Ilman suurvaltojen vastakkainasettelua Lähi-
idässä, Syyria olisi ollut sangen pieni tekijä sotilaallisesti. Suurvallan taloudellinen ja sotilaa-
linen tuki mahdollisti Syyrian omien tavoitteiden ajamisen.

Syyria on saanut taloudellista tukea myös muualta kuin Neuvostoliitosta. Muiden Lähi-idän
arabivaltioiden haluttomuus haastaa suoraan sotilaallisesti Israelia avasi Syyrialle tilaisuuden
toimia johtovaltiona arabien ja Israelin välisissä kiistoissa. Tämä kehitys alkoi 1960-luvun
lopulla. Syyrian läsnäolo Libanonissa rahoitettiin käytännössä kokonaan muiden Lähi-idän
arabivaltioiden toimesta. Virallisesti syynä rahoitukseen oli ilmeisesti eräänlainen Syyrian
toimiminen arabien sisäisenä rauhanturvaajana. Epävirallisesti läsnäolo Libanonissa tarjosi
kuitenkin Syyrialle mahdollisuuden uhata Israelia myös pohjoisesta. Syyriassa varsinkin
1980-luvulla hyväksytty strategia vastarintaliikkeiden tukemisesta ja sillä tavalla vaikuttaa
Israelin sisäisiin asioihin, sai hyvän tukialueen Syyrian hallitsemalta Libanonin ja Israelin
väliseltä rajaseudulta. Muutenkin tuki aseellisille Israelia vastustaville liikkeille vähensi tar-
vetta panostaa taloudellisesti omiin asevoimiin.

Syyria on itsenäisyytensä aikana käynyt neljä mittavaa sotaa, joissa sen asevoimien kehitystä
ja sen senhetkistä tilaa on testattu. Israelin itsenäistymissota vuonna 1948 oli tulikaste, jossa
Syyrian asevoimat ensimmäistä kertaa oli taistelutoimissa. Sodassa kokonaisuutena sangen
pieni armeija suoritti yhtymätason sotatoimia. Ongelmana sodan taisteluissa oli jalkaväen ja
panssarijoukkojen yhteistoiminnan puute. Tämä näkyi niin taktisella tasolla eli komppanioi-
den ja pataljoonien toiminnassa, kuin myös strategisella tasolla päätöksen teossa koko sota-

toimia koskien. Kuuden päivän sotaan vuonna 1967 oli Syyrian asevoimat kehittynyt vahvuudeltaan niin joukkojen kuin kalustonkin suhteen. Taktista kehitystä edellisestä sodasta on vaikea mitata, koska Syyrian asevoimat ei päässyt suuressa mittakaavassa käyttämään joukkojaan niille suunniteltujen tehtävien mukaisesti. Myös vastustajan asevoimat oli vajaan kahdenkymmenen vuoden aikana kehittynyt huomattavasti, joten vertailukohtaa on vaikea löytää. Tosiasia on kuitenkin se, että vaikka Syyrian asevoimien jalkaväen ja panssarijoukkojen yhteistyö olisikin kehittynyt, eivät ne silti pystyneet vastustamaan saatikka tuhoamaan Israelin asevoimia. Voidaan sanoa, että Israel oli askeleen kehityksessä edellä. Vuonna 1948 israelilaiset tuhosivat syyrialaisia panssarivaunuja polttopulloilla ja vuonna 1967 lentokoneilla. Kuuden päivän sodasta selkeänä kehittämiskohteenä voidaan pitää maajoukkojen ja ilmavoimien välistä yhteistyötä. Toinen suuri ongelma Kuuden päivän sodassa oli kyky tehdä nopeita operatiivisia ratkaisuja.

Vuonna 1973 Ramallahin sotaa varten Syyrian asevoimilla oli kehitettävänä edellisestä sodasta maavoimien ja ilmavoimien välinen yhteistyö sekä ylimmän johdon strategisten ratkaisujen nopeuttaminen. Ramallahin sota oli luonteeltaan erilainen kuin Kuuden päivän sota. Kuuden päivän sodassa Syyrian asevoimat oli pakotettu alusta lähtien puolustamaan, kun taas Ramallahin sodassa Syyria aloitti hyökkäyksellä, mutta joutui vetäytymään puolustukseen. Yhteistoiminnassa maavoimien ja ilmavoimien kanssa onnistuttiin paremmin, ainakin Syyrian ilmavoimat sai pidettyä Israelin ilmavoimat pois maajoukkojen kimpusta, mutta varsinaista tulitukea Syyrian maajoukoille ne eivät kyenneet antamaan. Toinen edellisessä sodassa havaittu ongelma toistui myös Ramallahin sodassa. Ylimmän johdon kyvyttömyys tehdä operatiivisia, jopa strategisia ratkaisuja nopeasti toistui ja vaikutti oleellisesti koko sodan lopputulokseen.

Vuonna 1976 alkanut Libanonin operaatio osoitti jälleen ylimmän johdon kyvyttömyyden suunnitella ja johtaa joukkoja. Vastustajan täydellinen aliarviointi vaikutti siihen, että sota venyi vuosien mittaiseksi ja virallista päämäärää, ystävällismielisen hallituksen valtaannousua Libanoniin, ei saavutettu. Libanonissa olevat syyrialaiset joukot kyllä sopeutuivat ajan kuluessa taisteluun organisoimatonta vihollista vastaan uusissa olosuhteissa. Myös joukkojen tarjoama vastarinta Israelille oli kova Israelin aloitettua hyökkäyksen Libanonissa olevia syyrialaisjoukkoja vastaan vuonna 1982.

Edellä mainituista neljästä sodasta voidaan johtopäätöksenä todeta, että taktisella tasolla Syyrian asevoimien joukot kehittyivät ja ottivat oppia edellisten sotien kokemuksista. Asia, jossa

ei kehitystä ole tapahtunut, on Syyrian asevoimien ylimmän johdon toiminnassa, kyvyttömyydessä tehdä suuria päätöksiä nopeasti. Ennen Ramallahin sotaa neuvostoliittolaiset neuvonantajat painottivat joustavuuden merkitystä luotaessa strategiaa tulevaan sotaan. Haluttomuus noudattaa tehtävätaktiikkaa pohjautuu osaltaan luottamuspulaan alaisia kohtaan sekä osaltaan pelkoon esimiestä kohtaan, viimekädessä ylipäällikköä, presidenttiä kohtaan. Osaltaan nopeiden päätösten puute johtuu hitaasta tiedonkulusta taktiselta tasolta strategiselle tasolle.

Tavoite Syyrian asevoimilla on koko toisen maailmansodan jälkeisen ajan pysynyt samana – Israelin tuhoaminen. Strategia tähän pääsemiseksi on muuttunut vuosien aikana huomattavasti. Aina 1970-luvun puoliväliin asti tavoitteeseen pyrittiin suoraan sotilaallisella hyökkäyksellä. Hyökkäystaktiikka on muuttunut 1940-luvulta 1970-luvun puoliväliin paljon. Israelin itsenäistymissodassa taktiikkana oli suora rintamahyökkäys kaikilla joukoilla. Ramallahin sodassa 1973 taktiikkana oli neuvostoliittolainen ”miekka ja kilpi”-taktiikka, jossa heikommin liikkuva, useista yhtymistä muodostuva kilpi ottaa vastaan ja sitoo vastustajan voimat, jonka jälkeen voimakas ja liikkuvuudeltaan erinomainen miekka hyökkää vastustajan sivustaan tai selustaan. Miekan ollessa vaikutuksessa kilpi jäi reserviin tai valmistautui toimimaan hyökkäyksen toisena portaana. Syy, minkä takia kummallakaan edellä mainituista taktiikoista ei ole päästy tavoitteeseen, on se, että ne eivät ota lainkaan huomioon vastustajan toimia. Vaikka Israel taktiikassaan painottaa yllätystä ja ensi-iskun vaikuttavuutta, on sillä kuitenkin jokaisessa tilanteessa käytössään reservi. Reservi on esimerkiksi Ramallahin sodassa pelastanut Israelin taisteluihin sidotut ensimmäisen portaan joukot. 1970-luvulla Syyria pyrki vastaamaan tähän haasteeseen kehittämällä voimakkaasti erikoisjoukkojaan, jotka olisivat sitoneet vastustajan reservejä ja pitäneet ne pois varsinaiselta taistelukentältä.

Mahdollisuus käyttää suurinta osaa maavoimista suoraan hyökkäykseen ja jättää vain pieniä osastoja reserviksi tai valtiojohdon vartiointiin, tuli niistä tosiseikoista, että Syyrian ja Israelin välinen raja on pituudeltaan varsin lyhyt, vain alle sata kilometriä. Syyrian ei siis tarvinnut vastata pitkästä rajasta ja Israelille jäi varsin vähän tilaa harjoittaa taisteluliikkeitä. Toisaalta, lyhyt raja ja vuoristoinen rajaseutu asettivat haasteita toteuttaa taisteluliikkeitä myös Syyrialle. Toinen seikka, joka on helpottanut syyrialaista sodankäyntiä, on se, että Syyrian on sangen harvoin tarvinnut taistella Israelia vastaan yksin. Israel on länttä lukuun ottamatta arabivaltioiden ympäröimä. Jos ympäröivät arabimaat eivät suoraan ole osallistuneet taisteluihin Israe-

lia vastaan, ovat ne ainakin muodostaneet uhkan Israelille ja näin ollen sitoneet sen joukkoja pois Syyrian vastaisista sotatoimista.

Miksi sitten Syyrian omaksumat uudet taktiikat eivät ole tuottaneet toivottua tulosta? Syitä on kolme. Ensimmäisenä voidaan mainita olosuhteet. Suurvalta-armeijan opit eivät ole tehonneet parhaalla mahdollisella tavalla, koska ne on tuotu pois olosuhteista, joihin ne alun perin kehitettiin. Vuoristoinen rajaseutu Syyrian ja Israelin välillä sekä sangen pieni operaatioalue eivät mahdollistaneet joukkojen käyttöä suunnitellusti. Toisena syynä on vastustaja ja etenkin sen toiminta. Liian usein syyrialaiset ovat aliarvioineet vastustajan asevoimien suorituskyvyn. Toisaalta tähän kohtaan liittyy myös viimeinen eli kolmas kohta, omien joukkojen suorituskyvyn yliarviointi ja käyttäjien sekä suorittajien osaamattomuus. Tämä on näkynyt maavoimissa tiedonkulun puutteena ja kyvyttömyytenä tehdä suuria ratkaisuja nopeasti. Ilmavoimissa tämä on näkynyt Israelin ilmaylivoimana, riippumatta syyrialaisen koneiden määrästä ja laadusta. Kaiken kaikkiaan, Neuvostoliiton tultua Syyrian sotilaalliseksi tukijaksi, Syyria on pystynyt taistelemaan Israelia vastaan lähes tasaveroisella kalustolla sekä määrällisesti, että laadullisesti.

Strategian suhteen voidaan sanoa, että asevoimien kehittämisessä on menty tilanteen mukaan eikä pitkäjänteisen suunnittelun mukaisesti. Edellisessä sodassa havaittuja puutteita on yritetty korjata seuraavaan sotaan. Syyrialta on puuttunut oma strateginen suunnittelu, joka olisi mahdollistanut omien sodankäyntioppien luomisen vallitseviin olosuhteisiin sopiviksi. Kyvyttömyys strategiseen suunnitteluun on heijastunut myös taktisten oppien kaavamaisuutena. Tiukka hierarkia ja byrokratia ovat hidastaneet päätöksentekoa ja samalla alistaneet pieniltäkin tuntuvat päätökset korkealle tasolle. Päätöksenteon muuttaminen olisi vaatinut tehtävaktiikan luomista jopa pataljoonatasolle. Tämä olisi antanut alemmille johtoportaille vapauksia itsenäisempään suunnitteluun ja nopeuttanut päätöksentekoa sekä vähentänyt tiedonkulun hitaudesta johtuvaa viivytystä taistelutoimien suorittamisessa. Voidaan sanoa, että Syyrian asevoimissa kalusto ja taktiikka ovat kehittyneet ajan vaatimalle tasolle, mutta johtaminen ja etenkin asevoimien ylin johto on jäänyt edeltäjänsä, ensimmäisen maailmansodan jälkeisen Ranskan armeijan tasolle.

Asevoimat on kehittänyt myös kaluston suhteen sekä määrällisesti, että laadullisesti. Itsenäistymisen jälkeen kalusto koostui pääasiallisesti toisen maailmansodan aikaisesta kalustosta, joka oli saatu joko ranskalaisten jäämistönä, sotasaaliina saksalaisilta tai lahjoituksina muista

maista. Aina 1970-luvulle kaluston kehittäminen painottui jalkaväen ja panssarijoukkojen kaluston määrään ja laatuun. Golanin kukkuloiden menettäminen Kuuden päivän sodassa Israelille loi tarpeen kehittää muitakin aselajeja kuin panssarijoukkoja ja jalkaväkeä. Enää maavoimien yhtymiä ei voitu ryhmittää suojassa valmiiksi hyökkäykseen. Tarve vaikuttaa Israeliin maiden rajalla olevien kukkuloiden takaa ajoi kehittämään tykistöä ja erityisesti taktisia tykistöohjusjoukkoja. Kukuloiden menetys heijastui myös 1970-luvulle, jolloin alkoi kaluston kehittämisessä panostus myös ilmavoimiin. Pääosin panostaminen ilmavoimiin johtui vastustajan ilmavoimien tehokkaasta toiminnasta. Ilmavoimilla haluttiin suojata maajoukkoja vastustajan ilmavoimilta. Tämä kehitys oli ongelmiin reagoivaa kehitystä. Ilmavoimiin panostaminen johtui myös Neuvostoliiton opeista, joissa ilmavoimien yhtenä tehtävänä oli taistelukentän eristäminen.

Neuvostoliiton opit suurvalta-armeijasta toivat mukanaan tarpeen kehittää myös kalustoa, jotta se vastaisi oppien mukaiseen taktiikkaan. Erityisesti tämä heijastui liikkuvan jalkaväen (mekanisoitujen joukkojen) kehittämiseen ja kalustamiseen. Yleismaailmallinen trendi joukkojen liikkuvuuden ja tulivoiman kasvussa, pakotti jalkaväen suojan etsimiseen ja sen roolin muuttumiseen jopa tuettavasta tukevaksi aselajiksi. Osin neuvosto-oppien myötä, osin yleismaailmallisen kehityksen myötä myös Syyrian asevoimissa jalkaväen rooli pääaselajina poistui. Sen korvasivat mekanisoidut joukot ja panssarijoukot. Tämä muutos ajoittui 1960-luvun lopulle ja 1970-luvulle. Maavoimien joukkojen tulivoiman ja liikkuvuuden lisääntymisen myötä myös suojan saaminen näille joukoille ilmasta kohdistuvaa uhkaa vastaan korostui. Tässä astui esiin maavoimien ja ilmavoimien välinen yhteistyö. Ilmavoimien tuli kyetä sekä taisteluun vastustajan ilmavoimien kanssa, että myös tuhoamaan vastustajan maassa sijaitsevia kohteita.

Israelin ilmavoimat on ollut suuressa roolissa Israelin ja Syyrian välisissä sodissa. Israelin ilmavoimat on onnistunut lamauttamaan Syyrian ilmavoimat, eikä Syyrian ilmavoimista ole ollut sen maavoimien suojaksi. Israelin ilmavoimat on päässyt vapaasti tukemaan omia maajoukkojaan. Syyrian ilmavoimien voimattomuus vastustaa vihollisen ilmavoimia ajoi syyrialaiset kehittämään voimakkaasti ilmatorjuntaa. Ilmatorjunnan päätehtäväksi nousi maajoukkojen ja tärkeiden kohteiden suojaaminen. Ilmavoimien merkitys tässä suhteessa väheni.

Oletus, että Israel omaa ydinaseen, ajoi arabit ja myös Syyrian varovaisemmalle kanalle Israelin suhteen. Tavanomaisin asein käytävässä sodassa maiden oli mahdollista taistella suurin

piirtein tasaveroisin armeijoin taisteluissa, joissa komentajien kyvykkyys oikeisiin ja oikea-aikaisiin ratkaisuihin sekä taistelijoiden henkilökohtaiset kyvyt ja rohkeus ratkaisisivat lopputuloksen. Jo epäily vastustajan mahdollisesta ydinaseesta loi varovaisuutta syyrialaisiin. Tämä vaikutti oleellisesti 1980-luvun lopulla Syyrian haluun ja tarpeeseen kehittää asevoimiaan. Asevoimien kehittämishalun ja -tarpeen väheneminen ei poistanut tavoitetta. Se muutti resurssien suuntaamista asevoimilta erilaisille vastarintaliikkeille, jotka vaikuttivat Israelin rajojen sisäpuolella.

Syyrian asevoimien maavoimilla on aina ollut selkeä tehtävä sodassa. Sen tehtävään on aina liittynyt voimakas sitoutuminen yhteen taistelulajiin. Israelin itsenäistymissodassa, Ramallahin sodassa ja Libanonin konfliktissa se oli hyökkäys, Kuuden päivän sodassa se oli puolustus. Yhtenä suurena heikkoutena voidaan pitää siirtymistä yhdestä taistelulajista toiseen. Israelin nopeasti liikkuva sodankäyntityyli, ”salamasota” olisi vaatinut joustavuutta eri taistelulajien suhteen. Vaikka tietyillä joukoilla päätehtävänä oli puolustus ja toisilla hyökkäys, olisi kaikkien joukkojen pitänyt hallita molemmat lajit sekä ehkä myös viivytys. Israelin joukot pystyivät sujuvasti esimerkiksi Ramallahin sodassa vaihtamaan puolustuksesta hyökkäykseen.

Syyrian asevoimat on kehittynyt toisen maailmansodan jälkeen sekä henkilöstömäärältään, organisaatioltaan, kalustoltaan, että taktiikaltaan. Asevoimien tavoite vuodesta 1948 aina vuoteen 1991 ja siitäkin eteenpäin on pysynyt samana. Tapa ja välineet tavoitteeseen pääsemiseksi ovat kehittyneet vuosien varrella. Tukijoidensa avulla Syyrian asevoimat on pystynyt realistisesti tavoittelemaan päämääräänsä, mutta varsinaista tavoitetta, Israelin tuhoamista ja palestiinalaisten vapauttamista se ei ole pystynyt saavuttamaan. Kehitys on ollut sekä määrällistä kehitystä että laadullista kehitystä. Henkilöstön suhteen voidaan puhua määrällisestä kehityksestä, mutta käytettävissä olevien lähteiden perusteella henkilöstön laadullista kehitystä on vaikea arvioida. Henkilöstömäärän kehittyessä myös organisaatio on kehittynyt. Organisaatio on kehitetty sekä omien kokemusten pohjalta, että myös ulkoisten oppien pohjalta. Organisaatio on vastannut kulloinkin käytettyä strategiaa ja taktisia periaatteita. Kalusto on kehittynyt sekä määrällisesti, että laadullisesti. Kalusto on edustanut aina uusinta materiaalia, jota on ollut saatavilla. Kalustoa on määrällisesti ollut niin paljon, että sillä on voitu varustaa kulloinkin tarpeellinen määrä joukkoja. Syyrian asevoimien strategia ja taktiikka ovat kehittyneet joko sodissa havaittujen puutteiden korjaamisella tai ulkoapäin tulleiden neuvojen perusteella. Syyrian asevoimien kehitys toisen maailmansodan jälkeen on mahdollistanut asevoimien pyrkimisen tavoitteisiin, mutta tavoitteisiin pääsemistä kehitys ei ole mahdollistanut.

LÄHTEET

Kirjallisuuslähteet:

Cordesman, Anthony H.: Peace and War: Israel versus Syria, Center for Strategic and International Studies (CSIS), Washington DC 2006.

Cordesman, Anthony H.: Israel and Syria, The Military Balance and Prospects of War, Praeger Security International, Westport 2008.

Gabriel, Richard A.: Fighting Armies Antagonists in the Middle East A Combat Assessment, Greenwood Press, Lontoo 1983.

International Institute for Strategic Studies (IISS): Military Balance -julkaisut, Lontoo 1968 – 1991.

International Institute for Strategic Studies (IISS): Strategic Survey 1967, Lontoo 1968.

International Institute for Strategic Studies (IISS): The Geopolitics of the Middle East, The Adelphi Papers, New York 2006.

Katz, Samuel M.: Men – At – Arms; Arab Armies of the Middle East Wars, Osprey Publishing, Lontoo 1988.

Keegan, John: World Armies, Macmillan Publishers LTD, Basingstoke 1983.

O'Ballance, Edgar: The Third Arab-Israeli War, Faber & Faber Limited, Lontoo 1972.

Pollack, Kenneth M.: Arabs at War, Military Effectiveness 1948-1991, University of Nebraska Press, Lincoln ja Lontoo 2004.

Roubicek, Marcel: Early Modern Arab Armies, Franciscan Printing Press, Jerusalem 1977.

Rubin, Barry – Kearney, Thomas A.: Armed Forces in the Middle East, Routledge, Lontoo 2002.

Sella, Amnon: Soviet Political and Military Conduct in Middle East, The Macmillan Press, Basingstoke 1981.

Zolotarev, V. A. (toim.): Venäjä (Neuvostoliitto) paikallisissa sodissa ja sotilaallisissa konflikteissa 20. vuosisadan jälkipuoliskolla, Moskova 2000.

Opinnäytteet:

Kesseli, Pasi: In Pursuit of Mobility. The Birth and Development of Israeli Operational Art. From Theory to Practice, Department of War History, National Defence College of Finland, Helsinki 2001.

Artikkelit:

Baev, Jordan: Bulgarian Arms Delivery to Third World Countries, 1950-1989. Artikkele Parallel History Project Internet-sivuilla. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa): http://www.php.isn.ethz.ch/collections/coll_armstrade/introduction.cfm?navinfo=23065. Viitattu 10.3.2008.

("Parallel History Project on NATO and the Warsaw Pact (PHP), www.php.isn.ethz.ch, by permission of the Center for Security Studies at ETH Zurich and the National Security Archive at the George Washington University on behalf of the PHP network.")

Bennett, Richard M.: Syria's military flatters to deceive. Artikkele The Asia Times -lehdessä 28.7.2006. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa): http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/HG28Ak02.html. Viitattu 20.2.2009.

McGowan, Afaf Sabeh: Syria, Historical Setting. Artikkele Yhdysvaltain kongressin kirjaston Internet-sivuilla. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa): <http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/sytoc.html#sy0109>. Viitattu 12.3.2008.

Sinai, Joshua: Syria, National Security. Artikkelel Yhdysvaltain kongressin kirjaston Internet-sivuilla. Saatavilla www-muodossa: <http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/sytoc.html#sy0109>. Viitattu 12.3.2008.

Muut julkaistut lähteet:

Arab League Statement on Palestine, May 15 1948, Mideastweb.org. Saatavilla www-muodossa: <http://www.mideastweb.org/arableague1948.htm>. Viitattu 11.6.2008.

Geocities Internet sivut. Saatavilla www-muodossa:

http://www.geocities.com/SouthBeach/Shores/5270/syria_map.jpg. Viitattu 20.2.2009.

Ibiblio Internet sivut. Saatavilla www-muodossa:

<http://www.ibiblio.org/sullivan/maps/Golan1967-map.GIF>. Viitattu 20.2.2009.

International Christian Embassy Jerusalem Internet sivut. Saatavilla www-muodossa:

<http://www.icej.org/mlm/admin/images/icejnews/golan-heights-map.jpg>. Viitattu 20.2.2009.

Kesseli Pasi: Lähi-idän kriisit ja niiden syyt - luentomoniste, Sotahistorian laitos, MPKK, Helsinki 1994.

Maaprofiili CIA:n World Factbook Internet sivuilla. Saatavilla www-muodossa:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sy.html>. Viitattu 12.3.2008.

Syyrian asevoimat, artikkeli Globalsecurity –Internet sivuilla. Saatavilla www-muodossa:

<http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/army.htm>. Viitattu 12.3.2008.

Zionism-Israel Internet sivut. Saatavilla www-muodossa: http://www.zionism-israel.com/maps/Israel_1948_1.htm ja

http://www.zionismisrael.com/maps/Map_Yom_Kippur_Syrian_Front_11.htm.

Viitattu 20.2.2009.

LIITTEET

LIITE 1: Syyrian kartta

LIITE 2: Kartta Golanin kukkuloista

LIITE 3: Arabien Sotatoimet Israelia vastaan Israelin itsenäistymissodassa vuonna 1948

LIITE 4: Sotatoimet Golanilla Kuuden päivän sodassa vuonna 1967

LIITE 5: Syyrian hyökkäysoimet Ramallahin sodassa vuonna 1973 ja Israelin vastatoimet

Syyrian kartta.⁸³

⁸³ Geocities Internet sivut. Saatavilla [www-muodossa:](http://www.muodossa:)

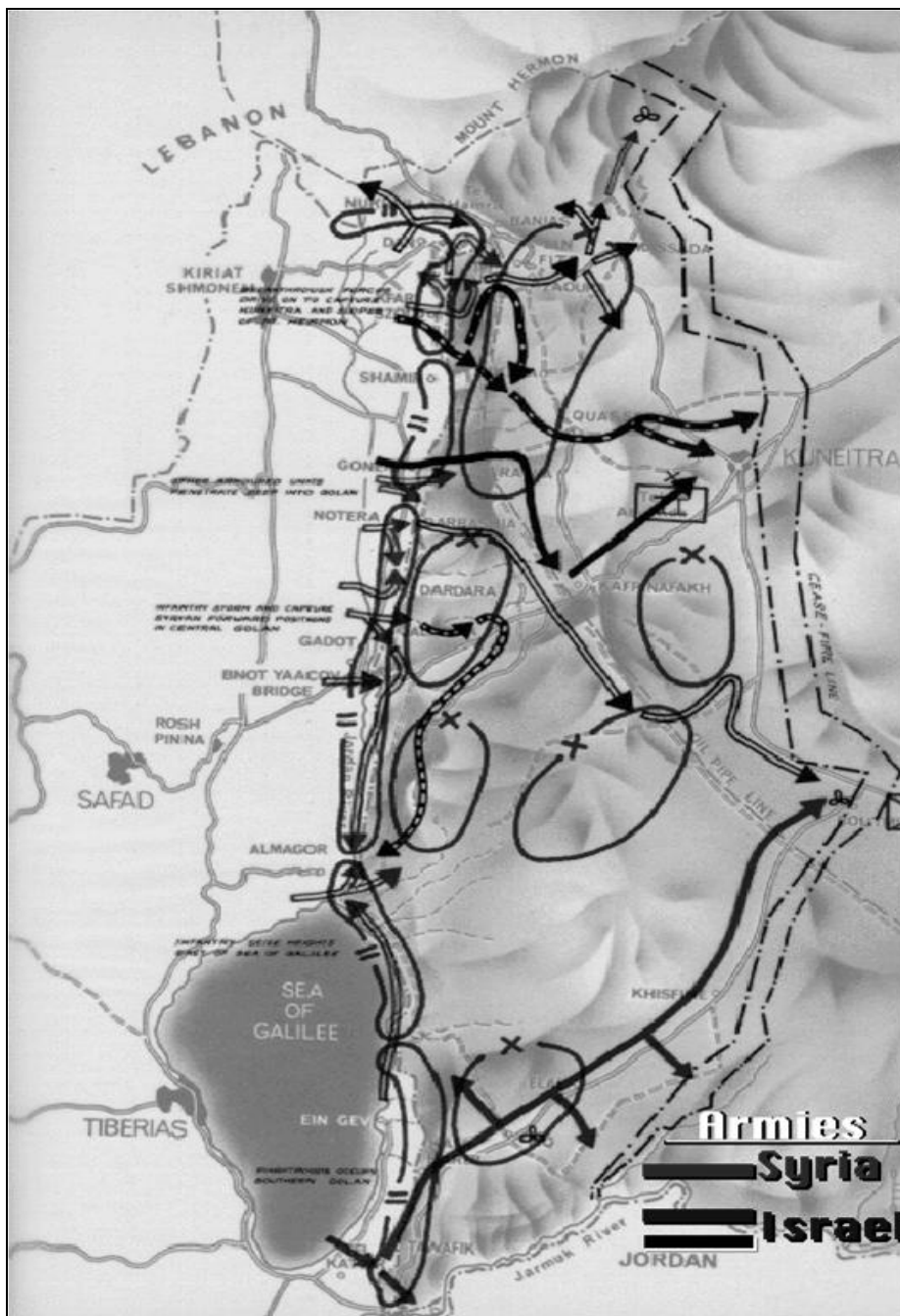
http://www.geocities.com/SouthBeach/Shores/5270/syria_map.jpg. Viitattu 20.2.2009.

Kartta Golanin kukkuloista.⁸⁴

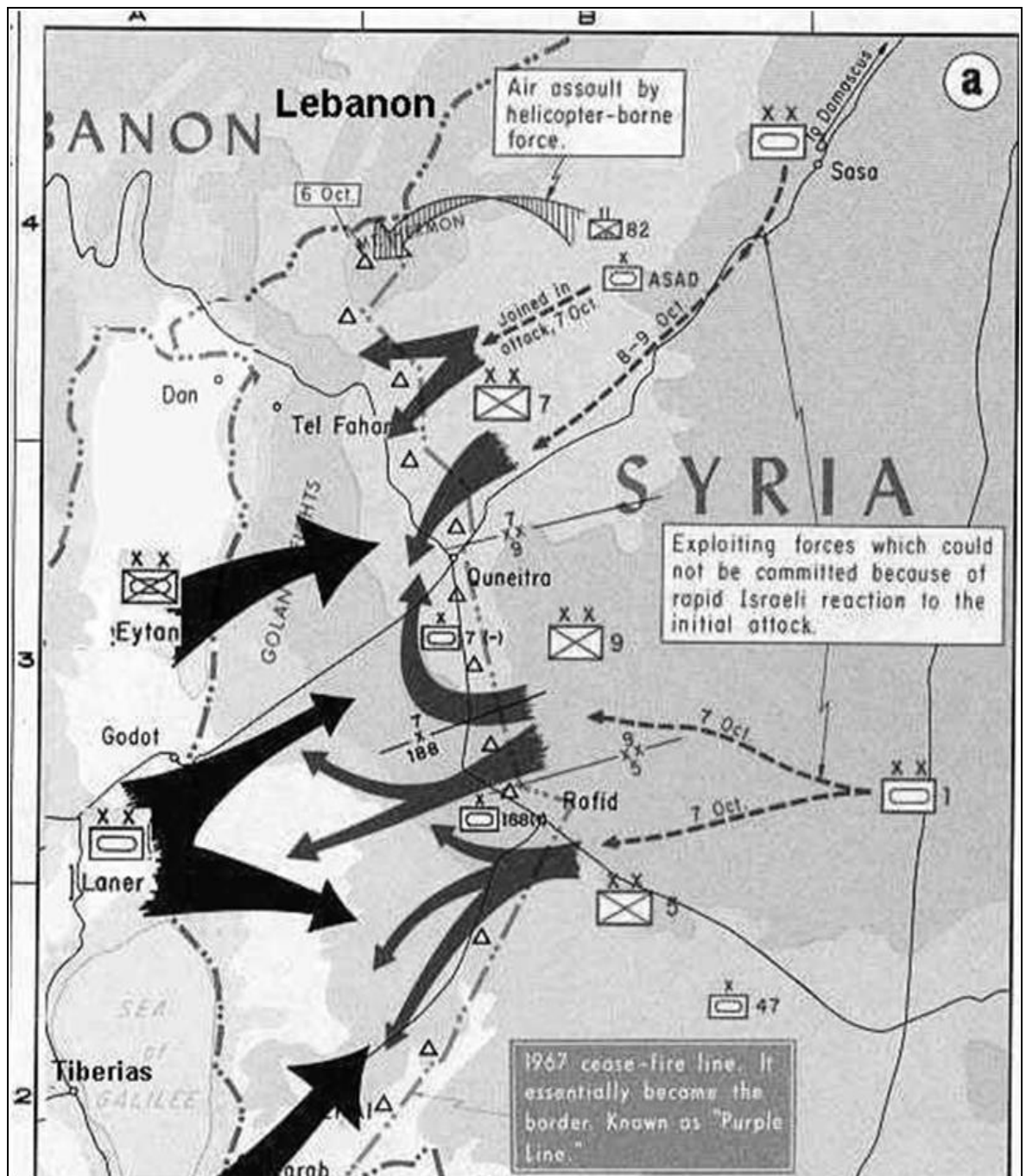
⁸⁴ International Christian Embassy Jerusalem Internet sivut. Saatavilla [www-muodossa:](http://www.muodossa:)
<http://www.icej.org/mlm/admin/images/icejnews/golan-heights-map.jpg>. Viitattu 20.2.2009.

Sotatoimet Golanilla Kuuden päivän sodassa vuonna 1967.⁸⁶ Syyrian joukkojen ryhmitys on merkitty ryhmitysympyröillä, Israelin toimet nuolilla.

⁸⁶ Ibiblio Internet sivut. Saatavilla www-muodossa: <http://www.ibiblio.org/sullivan/maps/Golan1967-map.GIF>. Viitattu 20.2.2009.

Syyrian hyökkäysoimet Ramallahin sodassa vuonna 1973 ja Israelin vastatoimet.⁸⁷

⁸⁷ Zionism-Israel Internet sivut. Saatavilla www-muodossa: http://www.zionism-israel.com/maps/Map_Yom_Kippur_Syrian_Front_I1.htm. Viitattu 20.2.2009.